LKA

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 28–29 – 1976 m. LIEPOS – JULY 14 d. – CANADA – MONTREAL – (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

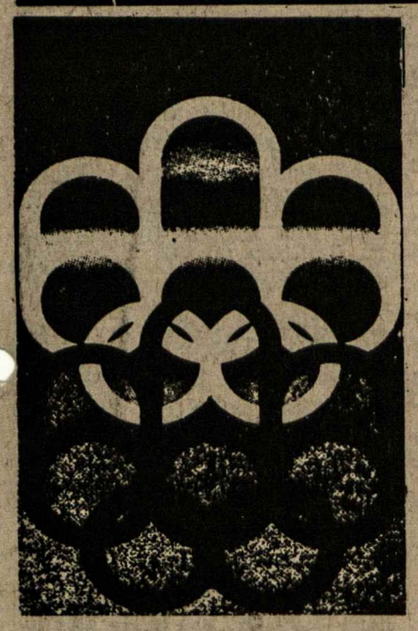

BĖDOS NESIBAIGIA

Daug diskusijų ir rūpesčių buvo sukėlę Olympinių Žaidynių pastatų užbaigimas laiku. Visi lengviau atsikvėpė, kada galų gale paaiškėjo, kad šiaip taip, einant į įvairius kompromisus, pastatai bus laiku užbaigti ir paruošti didžiajam spektakliui.

Bet–Olympiados dvasia, po šlykščių Müncheno įvykių savo šventiškame rūbe ir tikrai sportiška šypsena dar negali pasirodyti.

Tarptautinis Olympiadų Komitetas /IOC/ ir Kanados užsienių reikalams departamento atstovai susitiko aptarti dar vieną kompromisą kaip įvesti abi Kinijas į Žaidynes. Didžioji Komunistinė ir Kanados valdžia jai be abejo, spaudžiant, nesutinka, kad Taiwanas atstovautų Kinijos Respubliką. Pastarieji nesutinka nusileisti, nes jau prieš 7 metus Olympinių Žaidynių kodekse, pripažintame IOC, tokių kliūčių dalyvauti Žaidynėse būti negali.

IOC pasiūlė paraduoti Taiwanui po užrašu, kur būtų užrašyta Taiwan ROC ir su vėliava, pažyméta penkiais olympiniais ratais.

Be to, Tanzania paskelbė, kad atšaukianti savo 7 vyrų grupę iš Olympinių Žaidynių protestuojant prieš Naujosios Zelandijos rugby gastroles po Pietų Afriką.

Dar toliau dar bus gražiau, dar tiktai dar...

BRITANIJOS KARALIENĖ JAV-se.

Karalienė Elžbieta su savo vyru princu Philip lankosi Amerikos sostinėje ir yra labai šiltai priimama tiek valdžios atstovų, tiek minios gatvėse.

Savo žodyje ji pabrėžė, kad be jokių rezervų britai laiko Ameriką savo patikimu ir tvirtu draugu ir visuomet jų širdyse jai yra specialai, nuoširdi vieta.

Išpeikė karalienę tik madų žinovai, ypač jos skrybėles...

KIŠENVAGIAMS KARŠTA

Specialus policijos daliniys sekti kišenvagius Olympiados metu, jau dabar, atlikdami praktiką, sulaikė 10 tarptautinių "profesionalų". Devyni buvo tuojaus deportuoti, dešimtas laukia teismo. Nė vienas jų neprikląusė policijos sąrašui, į kurį įeina 1600 tarptautinių plataus mąsto kišenvagių.

PREZIDENTINIAI RINKIMAI

JAV – bėse vyksta demokratų partijos konvencija New Yorke. Konvencija kandidatu į JAV prezidentus gali parinkti buvusį Georgijos valstijos gubernatorių Jimmy Carter. Jis prieš konvenciją jau turi surinkęs daugiau balsų negu balsavimuose privalo gauti.

Respublikonų partijos konvencija bus rugpiūčio mėnesio 16 dieną Kansas City. Šioje konvencijoje G. Fordas varžysis su R. Reaganu. Šiuo metu G. Fordas turi surinkęs kiek daugiau balsų už R. Reagan, bet neturi daugumos.

PAT NIXSON SUSIRGUSI

Sunkiai susirgo, ištikta paralyžiaus, buv. JAV prezidento žmona Pat. Ji yra intensyvioje priežiūroje ligoninėje. Kaip atsimename, ji savo laiku dalyvavo lietuvių Šokių Šventėje ir gėrėjosi mūsų tautiniais rūbais.

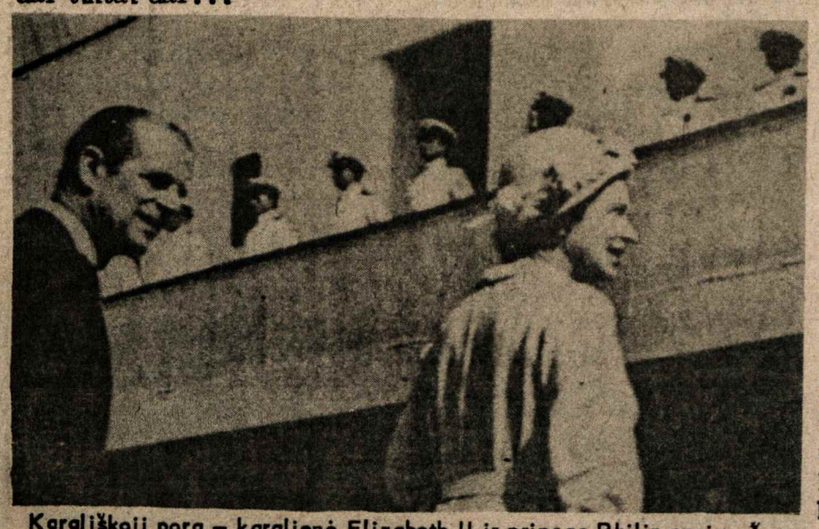

Karališkoji pora – karalienė Elizabeth II ir princas Philip pasiruošę išvykti iš Bermudos į JAV-bes. Jie keliauja su Royal Yacht Britannia, kuria atvyks į Olimpiadą Montrealyje.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

BENDRUOMENYBĖS

SVEIKINAME LIETUVIUS SPORTININKUS, DALYVAUJANČIUS XXI OLIMPIJADOJE MONTREALYJE. DŽIAUGIAMĖS IR DIDŽIUODAMIESI JŲJŲ SPORTINIAIS ATSIEKIMAIS, KARTU IR LIŪDIME, KAD LIETUVOS SPORTININKAI NEGALI ATSTOVAUTI SAVĄJĮ KRAŠTĄ.

LINKIME IR TIKIME, KAD ATEITIES OLIMPIJADOSE MŪSŲ SPORTININKŲ KRŪTINES VĖL PUOŠ VARDAS — L I E T U V A –

Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos Centro Valdyba, Toronto – Canada

PRISIPAŽĮSTAMA

Sovietų svetimomis kalbomis leidžiamas laikraštis pripažįsta, kad mėsos ir kitų maisto produktų trūkumas jaučiamas dėl blogo derliaus.

Straipsnis anglų kalboje Moscow News, kalbėdamas apie ilgas eiles prie maisto krautuvių ir trūkumą mėsos ir deštrų, sako, jog kaikuriose krautuvėse įvestas lengvas maisto produktų racionavimas ir restoranuose kartą į savaitę mėsos patiekalų nėra.

BALIONAS KAIP BALIONAS

Karl Thomas, vokiečių kilmės amerikonas iš New Jersey sumanė perskristi Atlantą balionu Amerikos jubiliejaus proga. Deja, vėjai buvę tokie nepalankūs ir stiprūs, kad narsuolis keturias dienas išplaukiojo gelbėjimosi valtyje, kol drąsiu manevru per milžiniškas bangas rusų laivas Dekabrist jį išgelbėjo 660 mylių į rytus nuo Nevv Yorko.

Narsuolis, nuotykių mėgėjas, buvo susiaužęs šonkaulį, sumušęs du kitus, sustrenkęs plaučius ir susiplaustęs. Vos išgelbėtas, to nuotykio nebekartosiąs, sako, sugalvosiąs kitą.

AIŠKĖJA PASLAPTYS

New York Daily atspausdino straipsnį, kuriame tarp kitako, pagal buv. CIA agentą tvirtinama, kad Jack Ruby, kuris nušovė Lee Harvey Oswald, 1963 m. vasarą diskutavo su Fidel Castro galimybes nužudyti prez. J. F. Kennedy.

Agentas tvirtinęs, kad Ruby, naktinio klubo savininkas, 10 savaičių prieš Kennedy nušovimą, lankęsis Havanoje ir siūlęs Castro ginklų ir karinių pabūklų už leidimą naudotis Cuba narkotikų persiuntimui į JAV. Castro ir keturi jo padėjėjai pasakę Ruby, kad CIA bandžiusi nužudyti Castro ir kad artimas jo padėjėjas buvęs nušautas. Castro kaltinęs dėl to Kennedy ir sakęs esąs pasiruošęs tuo pačiu atsimokėti.

Taip pat rašoma, kad pabėgėlis kubietis gavęs laišką iš brolio kariniko, kuriame buvo sakoma, kad Ruby susitiko su Castro. Kubietis laišką įteikęs FBI, bet laiškas nebuvęs pristatytas Warren komisijai, tyrinėjant Kennedy nužudymą.

LIETUVIŲ TAUTINIAI ŠOKIAI OLIMPIJADOJE

Etninių grupių veiklą ir įnašą į kultūrinį gyvenimą remia Albertos provincijos kultūros reikalams ministeris Horst Shmid. Jo vadovaujamas Departmenas išsiunčia 75 asmenų jaunimo grupę į Montrealį šoktį, dainuoti ir reprezentuoti daugiakultūrinę veiklą Kanadoje. Lietuvių grupė /8/ šokėjai pademostruos tautinių šoklų muziką, rūbus ir taunių šoklų ėjimus. Calgario tautinių šoklų ratelio šokėja A. Rahilly-Lederytė šoks ir su bavariečiais Suplater šokį. Programa truks 1/2 valandos. Įdomūs bus indėnų, kroatų, ukrainiečių grupiniai šokiai, taip pat baletiniai pasirodymai kiniečių, airių ir ispanų.

Visa programa sudaryta jaunimo bendravimui ir etninių grupių kultūriniam įnašui išryškinti. Lietuvių grupę į sceną išveda Margie Stakėnaitė. Be A. Rahilly ir Erico Endor kiti šokėjai yra ne iš Calgario tautinių šoklų ratelio. Tautinius rūbus parūpino Calgario lietuvių organizacijos. Lietuviai į programą pateko po sėkmingų pasirodymų Calgario ir Lethbridge miestuose ir televizijoje. Calgario lietuviai tikisi, kad "Rytai" palankiai sutiks lietuviškų rūbų, muzikos ir šoklų interpretaciją tarptautinio jaunimo aplinkoje. Tai rimtas žingsnis į pasaulinę areną. B.

PĖSTI IR VAŽIUOTI

Specialūs autobusai veš į Olympines Žaidynes, jei Metro vagonai būtų perpildyti iš Berri-de-Montigny stoties.

Lee Harvey Oswald suėmimo pradžia...

IŠ ELTOS PRANEŠIMŲ:

ŽEMĖS NAUDOJIMAS IR JOS APSAUGA

Okupuotoje Lietuvoje Aukščiausios Tarybos sesija įvyko 1976 m. birželio 9 d. Sesija svarstė žemės naudojimo ir jos apsaugos gerinimą, Lietuvos žemės gelmių kodekso ir kitus kelis smulkesnius klausimus, tarp jų ir organizacinį klausimą. Žemės naudojimo ir jos apsaugos klausimą referavo agronomas V. Vazalinskas. Jis nupeikė buv. Lietuvos vienasėdžių sistemą ir išgarbino dabartinę sukolchozintą ir susovchozintą didžialaukystės baudžiavinę sistemą. Referentas labai apgailestavo, kad pakelės sudarančios labai blogą vaizdą, nes apžėlusios piktžolėmis ir krūmokšniais. Be to, pakelėse esą labai apleisti tiek visuomeniniai tiek asmeniniai trobesiai. Savo grožiu nepasižymi ir geležinkeliai. Aukščiausios Tarybos pirmininkas A. Barkauskas pasiūlė sesijai atleisti iš pareigų vadinamą ministro pirmininko pavaduotoją ir užsienio reikalų ministrę L. Diržinskaitę-Piliušenko. Atleidimo sumetimai nepasakyti. Sesija pasiūlymą vienbalsiai priėmė.

• Eltoje gauta atžymėti prancūzų kalba knyga LITUANIE, Terre de Foi, Terre des Croix. Knygos autorius Andre Martin. 197 psl. Leidykla Albatros, 14, rue de l'Armorique, Paris, 15me. Knyga paruošta iš italų kalba leidžiamos Eltos biuletenio medžiagos.

• Jau atspausta ir netrukus pasieks parduotuves prof. dr. Vandos Daugirdaitės-Sruogienės parašyta knyga Lietuvos Steigiamasis Seimas.

Joje labai ryškiai išdėstyta atkurtosios nepriklausomos Lietuvos kovos valstybei apginti, intensyvus pasiruošimas Steigiamajam Seimui rinkti, rinkimų eiga ir didieji Seimo atlikti darbai.

Knyga gausiai paveiksluota ano meto /1917-22/ įvykiais, reikšmingomis vietomis ir asmenimis, susijusiais ne tik su Seimu, bet ir su visu valstybiniu gyvenimu. Turiniosantrauka yra anglų kalba. Knyga 262-jų psl., Tautos Fondo leidinys, kaina 6,50 dol.

Kviečiami knygą užsisakyti ir čekį siųsti ELTA, 29 West 75th Street, New York, NY 10019.

SPECIALUS PRANEŠIMAS IŠ SLA SEIMO

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje 59 Seimą pradėjo liepos 5 dieną ir užbaigė liepos 8 dieną. Seimo atidarymo dieną dalyvavo 87 delegatai iš kuopų, o liepos 6 d. delegatų skaičius padidėjo 99.

Seimą atidarė St. Molis. Uniformuoti Darlaus ir Girėno legijonieriai įnešė Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Solistas Algirdas Brazis, delegatams pritariant, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos Himnus.

Seimo atidaryme dalyvavo kongresmanas, geras lietuvių draugas Martin A. Russo. Be to, prieš Seimą buvo paminėta Amerikos 200 metų sukaktis. Solistas A. Brazis padainavo keilas patriotines Amerikos dainas. Sveikinimo kalbas pasakė Lietuvos Generalinė Konsulė J. Daužvardienė, ALTos pirm. dr. K. Bobelis ir kt.

Liepos 6 d. ALTos pirm. dr. K. Bobelis padarė specialų pranešimą seimo delegatams apie įvykusį specialų posėdį su užsienio reikalų pareigūnais, dalyvaujant užsienio reikalų ministeriui dr. H. Kissingeriui.

Iš etninių grupių dalyvavo lenkų ir lietuvių atstovai. Į tą pasitarimo posėdį buvo pakviestas ALTos pirm. dr. K. Bobelis, kuris pateikė dr. H. Kissingeriui du klausimus. Pirmas klausimas lietė dr. H. Kissingerio pareiškimą š/m. birželio 25 d. Londone, kad Amerika gins Rytų Europos laisvę. Dr. K. Bobelis užklausė, ar į tą skaičių įeina ir Pabaltijo valstybės. Antras klausimas buvo iškeltas, kad Sovietų Sąjunga nesilaiko Helsinkio konferencijos nutarimų.

Dr. H. Kissingeris atsakė, kad Amerika nėra pripažinusi sovietams Pabaltijo valstybių ir to nepripažinimo laikysis ir toliau, taip pat pareiškė, kad Pabaltijo valstybės bus laisvos evoliucijos keliu.

Kas liečia Helsinkio konferencijos nutarimus, kurių sovietai nesilaiko, yra renkama medžiaga ir bus pateiktas kaltinimas sovietams už nesilaikymą nutarimų ateinančioje Belgrado konferencijoje.

J. Šarapnickas
SLA 72 k. delegatas

– • –

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ!

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už $5.00 pirmuosius po užsisakymo metus, t. y. naujiems skaitytojams.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS – NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4. Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje – $9.50, visur kitur – $ 10.00. Rėmėjo prenumerata nuo $15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir redaktorius F. Pr. Paukštaitis
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4
Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIŲ IR KORESPONDENTŲ SPAUSDINAMOS MINTYS NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONEI. RANKRAŠČIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRĄŽINAMI TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA IR LEIDYKLA NEATSAKO.

Eltos Biuletenio Sukaktis

Š.m. liepos mėn. sukanka 20 metų Eltos anglų kalba biuleteniui. Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto jis buvo pradėtas leisti 1956 metų liepos mėnesį. Jo tikslas buvo užpildyti tuo metu aštriai jaučiamą informacijų apie Lietuvą spragą. Po 20 metų ta spraga vis dar tebėra, bet norėtume tikėti, kad ji gerokai sumažėjo, dalinai ir mūsų biuletenio dėka.

Iki šios dienos pasirodžiusiuose 207 numeriuose svarbiausias dėmesys buvo kreipiamas į įvykius okupuotoje Lietuvoje, tačiau tilpo ir žinios apie įvykius beveidėjas Vakaruose, kai jie vienaip ar kitaip lietė Lietuvos bylą. Mūsų biuletenio turinį žymia dalim sprendė okup. Lietuvoje pasireiškę įvykiai ir nuotaikos. Per pirmuosius 15 metų svarbiausias žinių šaltinis buvo Lietuvos komunistų kontroliuojamos spaudos informacija. Pastaraisiais metais ją pakeitė Lietuvoje išaugę "samizdatai". Taip, pav. vienas svarbiausių Eltos tikslų buvo supažindinti kaip galima greičiau savo skaitytojus su Vakarus pasiekusia Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika.

Anglų kalba biuletenyje tilpusios medžiagos patikimumą paliudijo vėlesni įvykiai. Nelietuvių spauda ir kiti kontaktai įsitikino Lietuvoje esančios rezistencijos gilumu tik po 1972 m. riaušių Kaune ir po to, kai Vakaruose buvo gautas 17 tūkstančių Lietuvos katalikų memorandumas Jungtinėms Tautoms.

Pasirodę 207 biuletenio numeriai sudaro įspūdingą, apie 2500 psl. tomą informacijų apie Lietuvą per pastaruosius 20 metų. Kiekvienas, kas rimtai domisi Pabaltijo kraštais ar ir bendrai sovietikos problemomis, Eltos biuletenyje gali rasti gausios ir rimtos medžiagos. Kadangi Eltos biuletenis pasirodo tik kartą per mėnesį, jo įtaka į didžiąją anglosaksų spaudą yra per ribota. Mus guodžia tačiau faktas, kad biuletenyje skelbiama informacija turi ilgalaikės ir gilios įtakos į žurnalistus, tyrinėtojus, profesorius ir autorius, kurie dažnai semiasi žinias iš jo puslapių.

Minėdami šią Eltos anglų kalba biuletenio sukaktį, mes tikimės, kad kada nors per ateinančius 20 metų mūsų biuletenis pasirodys kaip laisvosios ir nepriklausomos Lietuvos Informacijų Agentūros biuletenis.

ELTA

PANORAMA

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI ARTĖJANT – PAŽINKIME ŠOKANTĮ JAUNIMĄ

Hamiltono šokių ansamblis Gyvataras

Pereitais metais GYVATARAS iškilmingai atšventė 25-ių metų sukaktį. Ta proga buvo išleistas leidinys, kuriame šio ansamblio veikla buvo išryškinta iki smulkmenų. Žinau, kad poros mašinraščio puslapių straips - nelyje tegaliu pateikti tik keletą ansamblio bruožų, kurie mano nuomone yra svarbiausi.

GYVATARAS įsisteigė spontaniškai, kai iš Kanados kasyklų ir miškų į Hamiltoną ėmė rinktis energingiausias jaunimas, darbo sutartis su Kanados valdžia atlikęs ir augančiame pramonės mieste kurtis pradėjo. Neprentenzingoje grupėje ėmė šokti šešios poros. Tai buvo 1950tųjų metų rudenį. Šiuo metu ansamblyje šoka trys grupės: vaikai tarp 6-13 metų, paaugliai tarp 13-17 metų, jaunuoliai virš 17-kos, sudarą reprezentacinę grupę. Iš viso ansamblyje dabar yra 65 mergaitės ir 60 berniukų. Tautinių Šokių šventėje Čikagoje dalyvaus 40 mergaičių ir 35 berniukai.

Pradžioje GYVATARUI /beje, dar šio vardo neturinčiai grupei/ vadovavo Vanda Panavaitė. Vėliau grupę perėmė ir į dabartinį ansamblį išugdė Genovaitė Dumčiūtė- Breichmanienė. Moteris, tautinius šokius pamėgusi ir juos be atvangos puosėlėjusi nuo jaunystės dienų Vilniuje, paskui Vokietijoje, Kanados šiaurėje, Hamiltone. Moteris, Trečiojoje Tautinių Šokių Šventėje buvusi meno vadovės dešiniojoi ranka, o Ketvirtojoje Tautinių Šokių Šventėje-meno vadovė, tad pasiekusi aukščiausią postą.

Dvidešimt penkerių metų tarpe per GYVATARĄ praėjo šimtai jaunuolių. Nepaisant šokėjų kaitos, GYVATARAS metai iš metų tobulėjo, iki tapo Kanados reprezentacinių meno vienetu, ne vien moraliai, ne vien gražiais žodžiais bet materialiai valdžios remiamu. Kanados valdžia 1968 metais GYVATARĄ pasiuntė į tarptautinį festivalį Prancūzijoje. Tris kartus GYVATARAS buvo skraidinamas į Kanados vakarus, duoti spektaklius Winnipege, Edmontone, Calgary, Vancouver'y ir keliuose mažesniuose miestuose. Dalyvavo Ex po '67 Montrealyje, New York' o pasaulinėje parodoje, šoko daugelyje Jungtinių Valstybių miestų. Šoko II, III ir IV Tautinių Šokių Šventėse Chicagoje. Pagaliau, 1974 metų žiemą nuskrido į Pietų Ameriką ir dviejuose Kolumbijos miestuose/Bogotoje bei Medelline/ surengė devynius šokių spektaklius.

Tokios tai GYVATARO metrikos stambmenos, čia labai abstrakčiai suminėtos. Nereikia nė aiškinti, kad ansamblis, kuris šokti skraidinamas į kitą žemės rutulio pusę, yra šio to vertas. O kad būtų vertas, reikalinga daug ir įtempto darbo, aukojimosi, disciplinos. Už fasadinių šypsenų yra kieta kasdienybė, repeticijų monotonija šokius šlifuojant. Vadovei nuolat talkina Irena Jokubynienė. Ji vadovauja mažųjų grupei ir eina dar administratorės pareigas. Ansamblio akordeonistais šiuo metu yra Kazimieras Dekšnys ir Vidas Lukošius. Bran Brangūs tai vyrai, nes muzikantų visada trūksta. Rašydamas apie mažas grupes, pavardėmis išskaičiuoju ir visus šokėjus. Deja, GYVATARO šokėjų išminėti negalėsiu. Skaitytojas, nuvykęs į Penktąją T.Š.Šventę, ras jas šventės leidinyje.

Atsakydama į anketos klausimą, kiek ansamblio repertuare yra tautinių šokių, GYVATARO vadovė pažymi, jog visi, numatyti šokti Penktojoje T.Š.Šventėje, ir dar 30 kitų. Tai bent repertuaras!

Šalia jaunių ir vyresniųjų šokėjų grupių, į šventės programą įsilies ir apie 20 GYVATARO veteranų.

GYVATARAS, Kanados lietuvių pažiba, rugsėjo 5 d. Čikagos Tarptautiniame Amfiteatre atliks svarbią rolę. Būtų labai gražu, kad kuo daugiau Kanados lietuvių į Čikagą atvažiuotų ir kaip publika, kaip žiūrovai. Penktoji Tautinių Šokių Šventė, rengiama Jungtinių Amerikos valstybių dviejų šimtų metų gyvavimo sukaktuvėse, savaime taps istoriniu įvykiu. Istoriniuose įvykiuose asmeniškai dalyvauti labai retai tepasitaiko.

Alfonsas Nakas

LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE

Los Angeles Lietuvių Diena išėjęs jau 23-oji, rengiama Šv. Kazimiero parapijos kun. J. Kučinglo, įvyko birželio 27 d. ir buvo vertinga. Mokyklos salėje buvo surengta vietinių dailininkų paroda, kurioje dalyvavo Jonas Andrašūnas, Ilona Brazdžionienė, Aldona Variakojienė, Ilona Pėterienė, Alfa Pažiūrienė, Petronėlė Valiulienė, Sofija Tuskenienė, Stasys Pinkus, Alfonsas Petrauskas. Julija Šlapelytė išstatė puikius savo austus tautinius audinius. Irena Tamošaitienė - M.K.Čiurlionio kūrinių reprodukcijas pardavimui, geral įrėmintas.

Amerikiečių gimnazijos salėje įvykęs koncertas buvo pilnoje aukštumoje. Dalyvavo Čikagos lietuvių žymūs menininkai Dana Stankaitytė — sopranas, Stasys Baras – tenoras, Jonas Vaznelis - bosas. Akompanavo Alvydas Vasaitis. Koncerto dieną buvo 105 l. F karščio, tačiau žmonių atsilankė daug. Solistai išpildė pasaulinio garso kompozitorių kūrinius, ištraukas iš operų: Bethoven, Verdi, Thomas, Mozart, Gounod, Bizet. Ir lietuvių Gaidelio iš operos Dana, Banaičio iš operos Jūratė ir Kastytis.

Los Angeles vietinė pianistė Raimonda Apeikytė paskambino pulkų Gledros Gudauskienės naują kūrinį, pavadintą Los Angeles valzdai. Kūrinys labai įdomus, vertas kitų mūsų žymiųjų pianistų dėmesio ir rekomendavimo užsieniečiams. Sutokiais kūriniais lietuviai gali išeiti į platųjį pasaulį.

Visi solistai buvo vieni už kitus geresni. Išskirtinai pulkus akompanuotojas A. Vasaitis, be kitko, nesistengęs "perrėkti" solistų, ko daugelis neišvengia ir būtinai stengiasi planino klavišus taip paspausti, kad solistų balsų nebūtų girdėti. Šiuo kart taip nebuvo /gal kiek per daug paspausta paskutiniame Gounod kūrinyje/. Tai prisidėjo prie tokio koncerto pasisekimo, jog publika atsistojo pagerbimui visų mielų solistų.

Tie čikagiškiai yra aukštos muzikinės kultūros asmenys, puikiai laikosi scenoje. Visai pelnytai važiuos dar į kelias lietuvių kolonijas. Yra ko iš jų pasimokyti.

D.Ruglagėlė

PIANISTĖS R.APEIKYTĖS KONCERTAS

Pianistės Raimondos Apeikytės koncertą suruošė viršelio 5 d., 1976 Amerikos Lietuvių Santa Monikos Klubas.

Programoje buvo atlikta Beethoveno Sonata op. 31, nr. 2, Bacho chromatinė Fantazija ir Fuga, Skriabino Etiudas op. 8 D minor, Brahmso Sonata op. 2 F minor, 3 Čiurlionio preliudai ir filmų kompozitoriaus Don R. George Hollywood Premiere.

Pianistė yra baigusi California State U-ty Northbridge su Master of Arts laipsniu /1970/. Ji dažnai koncertuoja su vietiniais simfonijos orkestrais kaip solistė.

(Nukelta į 3 psl.)

"GYVATARO" SOKEJOS IŠPILDO "SADUTĘ".

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

KELIAIS SVARBIAIS KLAUSIMAIS

1. S.Kaunelienės vedamasis Tremties Trimite vasario mėn. Karo laidoj labai realus ir teisingas "Lietuva - Didvyrių Žemė". Trumpais sakiniais perbėgta Lietuvos istorija, kur sušvytėjo jos didvyriai. Mums lietuviams nėra ko gėdintis, minint savo didvyrius, nežiūrint kokios jie būtų religijos ar įsitikinimų/žinoma, tik ne okupantams pataikaujančių/. Mūsų tauta maža, tačiau ji pakėlė ir pakelia didžiūnų vergovę ir sunkias kančias. Už tai mes turime savo didvyrius kelti į aukštumas. Nuo senovės iki šių laikų! Bet štai, kovo 14 d. Chicagoje Lietuvių Televizijoje kun. A.Kezys rodė filmą "Sala". Filma labai puiki, aš džiaugiuosi ją matęs. Nenoriu užgauti kun. Kezio, kaip filmos atsakingo redaktoriaus, bet tik pareikšti nuoširdžią pastabą: prof. Gimbutienės patys pirmutiniai žodžiai turi būti išimti iš filmos: Ne didvyriais Lietuva garsi, o dievukais ir skulptūrėlėmis ir t.t. Na, jau ponia Gimbutiene, kas gi Lietuvai laisvę atnešė, jei ne kovos didvyriai ir mūsų aukos. Gyvybių kaina Lietuva mokėjo ir dabar tebemoka už krašto gyvastį ir ateitį!

2. Mielas Šaulys Karolis Milkovaitis savo straipsnyje Šaulys Išeivijoje plačiai išdėstė šaulių veiklą ir S-gos ateitį. Pabaigoje straipsnio jis pažymi:...Atsiminkime, kad Tėvynė nevertins mus pagal tai, kiek medalių ant krūtinės parsivešime, bet pagal tai, kiek randų įgytų kovoje už pavergtos Tėvynės laisvę...

P. Milkovaiti, argi nuodėmė gauti šaulių žvaigždę ar ordiną, pagal šaulių statutą ir papročius? Ir laisvoje Tėvynėj buvo dalinami medaliai. Turi ir kitos organizacijos medalius. Turi ir JAV prezidentas. Kodėl nesutelkti, sakysim, tapusiam nariu, Simui Kudirkai aukščiausią ordiną? Juk jis ir mes, kartu visi kėlėme Lietuvos vardą, Simas net teisme nedrebėjo pasakyti "atiduokite Lietuvai nepriklausomybę"...Kodėl nepagerbti šaulę ir šaulį, jei rinkti - nėj, S-oj pasižymi didelia veikla.

Nenoriu kam priekaištauti, bet yra faktas, kad Chicagoje dalyvavau pirmoj valdyboj ir net susirinkime šauliams rodžiau filmą, veikiau ir rėmiau Rinktinę. Nenoriu didesnių atžymėjimų, bet kad esu nepaminėtas istorinėje knygoje, tai jaučiu moralinę skriaudą. Turėtume įvertinti lygiai visus, kas ką gero padaro S-gai.

Buvo akivaizdus pagerbimas kongresm. Derwinski ir žurn. Anderson, atžymint juos Šaulių Žvaigždės ordinais? Lietuvos Vyčiai kiekvienais metais atžymi savo ordinais pasižymėjusius net tik lietuvius, bet ir svetimtaučius.

3. Ar nevertėtų įamžinti Šaulių Sąjungos gyvenimą kuopose, rinktinėse į filmas? Žiūrėkim, kokių vaizdų pasitaiko, sakysim kaip kad paradai Pavergtųjų Tautų eisenoje, kur šaulai visuomet dalyvauja. Kad ir Keneshoj S.Kudirkos sutikimas, ar kitokių švenčių proga. Kodėl nepaliktl atminimui, kad mes čia veikėm ir dirbom, sielojomės dėl palikto nelaimėj krašto-Lietuvos. Kodėl nepakviesti gabaus rašytojo, kuris galėtų sukurti šios epochos šaulio-ės vardu romaną, novelę ar scenos veikalus? Kodėl nepaskirti jaunajai kartai premijų už darbą šaulių eilėse už lietuvybę, rašymą ar kt? Kam išdalinam kitiems, geriau savo Sąjungą auginti.

Bal. Brazdžionis
Chicago, Ill. USA.

— • —

PADĖKIME IŠSILAISVINTI!

Pranas ir Algirdas Brazinskai iš Yozgat, Turkijoje, birželio mėn. 17 dieną atsiuntė laišką ir pridėjo jų bylos santrauką.

Taip pat šiandien gavau "Draugo" Nr. 149, birželio 25 d., kurio pirmame puslapyje atspausdinta: "Brazinskai Amerikos ambasadoje. Ankara. Vakar gauta žinia, kad Brazinskai, tėvas ir sūnus, atvyko į Amerikos ambasadą ir pareiškė, kad jie tol iš čia neišeis, kol negaus leidimo iš Turkijos išvykti į kurį kitą kraštą".

Dabar nėra reikalo balmingai tylėti. Apie juos žino Sovietų Rusija, iš kurios jie pabėgo kaip politiniai kaliniai. Lietuviai neturi duotis klaidinami, nes piktybė ir melas prilimpa net prie visai švaraus paviršiaus.

Lietuviams reikia energingai, skubiai veikti ir pasirūpinti jų saugumu bei išvykimu. Nepamirškime, kad nežiūrint visokių sovietų pastangų juos apkaltinti, jie yra Turkijos teismo pilnai išteisinti ir galėtų oficialiai išvykti.

Užsieniuose veikiančios lietuvių organizacijos, geros valios asmenys turėtų dėti visas pastangas juos saugiai išgelbėti. Talkon reikia prašyti ir atitinkamų užsieniečių organizacijų, politiniams kaliniams globoti.

Dabartinis jų adresas yra: Embassy of the United States

Nukelta į 5 psl.

SOCIALINIO TEISINGUMO PROBLEMA ŠIANDIENINĖJ KATALIKŲ BENDRIJOJ

JUOZAS LUKOŠIŪNAS

(Tęsa iš praeito numerio)

". . ,Meilė be teisingumo fatališkai tampa priespauda ir suniekina žmogišką charakterį, kurį ji turėtų sukilninti". — Henri de Lubac

TIKĖTINUMO KLAUSIMAS

Kad šiek tiek apgynus apgultą šių dienų bendriją, kai kurie pasauliečiai ir teologai bando nustumti į šalį socialinio teisingumo klausimą. Tačiau aktyviai dirbantieji dvasios vadai įvairiose pasaulio šalyse, pastebėjo, kad be socialinio teisingumo vykdymo, Evangelijos skelbimas negali būti autentiškas ir jo stoka tamprial siejasi su praktiniu ateizmu.

Todėl ir jezuitai, suvažiavę iš visų pasaulio kraštų į Romą 1974-75 metais, pašventė tą suvažiavimą šios svarbios problemos gilesniam išstudijavimui.

Pagrindinė tema, kuri skambėjo per visą suvažiavimą, buvo sekanti: Neįmanoma skelbti Kristaus ir jo Evangelijos, kuri būtų autentiška ir klausoma šių dienų žmogaus, be užsiangažavimo socialinio teisingumo propagavimui.

Suvažiavimas pirmą sykį įžvelgė, kad socialinis teisingumas yra evangelizacijos integralinė dalis. Tai esąs Kristaus ir Jo Evangelijos tikėtinumo klausimas: " Mes nebūsime rimtai priimti, jei mes neužsiangažuosime žmogaus tarnybai". /justice sociale et la pauvrete "Relations" 1975/.

Mums lietuviams socialinio neteisingumo ryšio su ateizmu problema neturėtų būti svetima. Tačiau tikrovė yra kita. Man iškėlus tokio ryšio galimybę, vienas išsilavinęs asmuo pareiškė, kad jezuitai Romoje tokių išvadų niekuomet negalėjo padaryti arba aš blogai interpretuojąs jų rezoliucijas. Čia pacituoju iš jų vieną pažodžiui: "Neteisingumas, kuris viešpatauja pasaulyje įvairiomis formomis, paneigiant žmogaus teises ir jo vertę Dievo aktyvizdą ir Kristaus brolį, sudaro praktiškąjį ateizmą ir Dievo paneigimą /"Relations" p,102/.

Jezuitų suvažiavimas pirmąsyk labai aštriai kėlė praktinio dvasiškių ir vienuolių neturto klausimą. "Solidarumas su beturčiais ir nuskriaustaisiais turėtų būti mūsų kiekvieno/dvasios vado/ didžiausias rūpestis". Todėl suvažiavimas pramatė daug pakeitimų dvasiškių gyvenimo stiliuje.

Jis kviečia, kad daugumas dvasiškių pasidalintų beturčių ir nuskriaustųjų kasdienį gyvenimą, jų vilčis ir jų rūpesčius. "Tik šia kaina įmanoma, kad mūsų "proklamuojamas " solidarumas, gali tapti tikru".

Suvažiavimas pastato klausimą dvasiškiams, ar pakanka tik gražių ir drąsių žodžių. Ar dvasios vadai yra pasiruošę padaryti ir konkrečių žestų? Čia suvažiavimas su darbininkų-kunigų išnėštomis rezoliucijomis perspėja visus dvasios vadus, kad neįmanoma dirbti aktyviai socialinio teisingumo darbe, kol dvasios vadų apaštalavimas juos praktiškai identifikuoja su turtingaisiais ir įtakingaisiais. Ypatingai jaunesnieji vyskupai, kurie dirba moderniojo technologinėj visuomenėj yra tuo susirūpinę, kadangi jie nori nuskratyti "turtingųjų klasės" bažnyčios veido. Neturtas turįs būti dvasiškiams realus dalykas, o ne tik pretendavimas. Pasauliečių kunigų ir vienuolių gyvenimo stilius neturėtų stovėti aukščiau už paprasčiausios darbininko šeimos gyvenimą.

Daugumą Romon atvykusiųjų reikalavo griežtų reformų bendruomeniniam ir pavienių dvasiškių gyvenimui, kas liečia maistą, butą / klebonijos neretai per daug prabangios/, apsirengimą ir ypatingai kas liečia paskutiniais metais bevelk ligoistą pomėgį kelionėms, atostogoms ir luksusinėmis mašinomis.

Evangelijos skelbimo autentiškumas priklauso nuo praktiško socialinio teisingumo vykdymo.

SOCIALINIS NETEISINGUMAS KAIP VIENA PRAKTINIO ATEIZMO PRIEŽASČIŲ

Su UNO konferencija ir Santiago konferencija 1972m. paaiškėjo, kad balsus neteisingumas vyrauja tarptautinėje komercijos srityje ir kad milijonai žmonių randasi skurde ir priespaudoj. UNO konferencija Bukarešte apie žmonių prieaugį ir Romos konf. 1974 m. apie badą pasaulyje, pirštu parodė, kad dešimtys milijonų žmonių jau išlandien miršta iš bado. Ir šiandien nebėra utopija galvoti, kad 2000-taisiais metais, kai bus jau 7 milijardai žmonių ant žemės, trys ketvirčiai bus nekrikščionys ir pasmerkti baisiam skurdui, jei šiandien jau nebus daromi radikalūs pakeitimai ekonominėj srityj, žmonių galvosenoj, jėgų struktūrose ir vertybių skalėje, kraštuose, vad. "krikščioniškais kraštais".

Tik nauja internacionalinio bendradarbiavimo etika gali išgelbėti žmoniją, kuri stovi neišvengiamai kolizijos kryptyje, vis didėjant prarajai tarp turtingųjų ir beturčių.

Šiandien jau yra atmestina 1960 m. vadinama " development"/išvystymo/ sąvoką, kuri buvo taikoma ekonominiai atsilikusiems kraštams pagelbėti. Ji šiandien pakeičiama " socialino teisingumo " ir nauja internacionalinės tvarkos sąvokomis, kurios vienos tėra pajėgios pagrindinai transformuoti pasaulio jėgos struktūras.

Šių dienų nauja problematika yar aiški: artimo meilė implikuoja "absoliutinį teisingumo reikalavimą". Geroji Naujiena be socialinio teisingumo šiandien nebus priimta ir suprasta. Mažiausiai, nebus įtikinanti.

Iki šiol katalikų bendrija pasitenkino tik teisingumo ir artimo meilės skelbimu. Ir pagalba toms nelaimingoms šios socialinės struktūros aukoms. Priešas buvo įžvelgiamas ne socialinėse struktūrose, bet žmogaus širdyje. Atseit, nuodėmėje, kuri esanti žmogaus širdyje.

Tačiau ši pasenusi, viduramžiška galvosena, nors dar ir šiandien labai gyva kai kurių dvasios vadų apaštalavimo darbe, su Vatikano II encikliką "Gaudium et spes" buvo pakeista. Su šia encikliką katalikų bendrija ėmė įžvelgti, kad neteisingumas bendruomenėje yra viena iš praktinio ateizmo priežasčių. Kaip tas įvyksta, man atrodo, nereikalinga būti labai išmintingu psichologu. Yra nelengva įrodinėti motinai, kurios kūdikis miršta iš bado ant jos pačios rankų, kad teisingas Dievas myli visus vienodai, arba iš viso, kad toks Dievas egzistuoja. Tas pats pasakytina ir apie darbininkiją. Matant dvasiškių gyvenimo stilių, matant šiandieninę ekonominę sistemą, kuri teisbazuoja "profit " motyvu, nustumdama į šalį moralinį ir žmogiškąjį aspektą ir kurioje darbininkija traktuojama tik vergais, matant neretai savąją šeimą sėdinčią prie tuščio stalo, kai vaikučiai prašo tik duonos. Nelengva darbininkiai tikėti, kai dvasios vadai iškalbiai šneka apie artimo meilę, nelengva jai tikėti, kad Dievas yra meilė, matant tokį nežmoniškumą ir neteisingumą visam pasaulyje Toliau su šia encikliką pati bendrija atidengė, kad netikėjimas savo šaknis turi fakte, kad bendrija suėjo į per gilų kompromisą su šiuolaikine kultūra. Tiesa, bendrija yra šiuolaikinės kultūros dalis. Ji turi prabilti į šios kultūros žmogų jam suprantama kalba, bet ji negali daryti kompromisų esminiuose dalykuose. /Tik pagalvokim į kokį gėdingą kompromisą suėjo bendrija Helsinkio konferencijos atveju /. Arba pažvelkim į bendrijos kompromisą amerikoniškojo liberalizmo atveju. Šis liberalizmas nužymėjo kontinento teologiją, filosofiją ir dvasinį gyvenimą. Čia žodžiai neteko prasmės atjungti nuo realybės. Mes matome šiame krašte krikščionis atsigręžiant į "pasisekimą", " kompeticiją ", "faktus", "rezultatus". Kaip gi galima būtų išaiškinti kitaip šio kontinento bendrijos ir daugelio dvasios vadų ir pasauliečių lėtumą suvokti, kad jie dalyvauja kolektyviniėje nuodėmėje, kuri yra užakcentuota socio - ekonominėj plotmėj, kuri leidžia 6 % žemės gyventojų sunaudoti beveik pusę žemės turtų, kai "kiti negali naudotis gyvenimo standartu, kuris net priartėtų Šiaurės Amerikos šunio gyvenimui"/"Relations" p.112/.

Atidengus socialinio neteisingumo ryšį su ateizmu, yra būtina, kad katalikų bendrija ir visi dvasios vadai imtusi konkrečių žygių. Šiandien reikalinga pasmerkti tokias vertybes, kaip jėga, pasisekimas, perdėtas turto troškimas ir įsigijimas. Šios vertybės charakterizuoja ir šių dienų biznio etiką, kuri sukasi tik apie ekonominio augimo reikalavimus. Šitokia etika turi būti pasmerkta.

Ir čia matome vėl rašytoją H. Böll statant klausimą dvasios vadams: kodėl dvasiškija neprotestuoja prieš tokį nemoralumą: "Jeigu ką turi, tai ir esi kas nors "? Šios rūšies nemoralumas labai giliai įsišaknijęs ir mūsų lietuvių tarpe. Žmogaus definicija pagal rinkos įstatymus yra atmestina. Tiesa, jis sako, yra sunku duoti tobulų receptų kaip gydytų visuomenę, bet rašytojo pareiga esanti demaskuoti tokios moralės pavojus. Tuo labiau mūsų dvasios vadai turėtų jausti tokią pareigą. O gai katalikų bendrija ir dvasios vadai nuodėmę temato seksualinėje srityje ? Aš galvoju, nuodėmės prieš socialinį teisingumą yra kur kas baisesnės.

Todėl ir jezuitai suvažiavime pirmąsyk atviai ir tvirtai pareiškė, kad neteisingumo ir ateizmo šaknys yra tos pačios: nuodėmė žmogaus širdyje, bet ypač institucionalizuota nuodėmė socio-ekonominėse struktūrose, kuri uždaro akis ir širdis kartu ir Dievui ir milijonams žmonių, kurie randasi ir skurde ir varge. "Mes padarėme iš mūsų gyvenimo būdo, iš mūsų vartotojų bendruomenės - stabą. Tai absoliutas, kurį mes vadiname įvairiais vardais: turtu, jėga, pasisekimu ir t.t." Čia suvažiavimas perspėja ypatingai visus dvasios vadus, kad nuskratyti šiuo "senu žmogumi", nuimti nuo pjedestalų šiuos dievustabus, atsisakyti tiek daug prietarų, pakeisti vertybių skalę, mąstymo būdą ir įsitikinimus nebus lengva. Nebus apseita be "agonijos". Bet toks atsiplėšimas reikalingas ir tai reikalinga padaryti šiandien.

Todėl katalikų bendrijai ir visiems nuoširdiems krikščionims šiandien tėra viena misija : kova už socialinį teisingumą ir kova prieš ateizmą, kadangi abu šie dalykai tamprial siejasi.

PAVOJAI PRISTATYTI NETIKRĄ DIEVĄ

Prieš socialinio neteisingumo nuodėmę mes turime kovoti visose jos apraiškose, kaip individualinėse, taip ir socialinėse.

Todėl, jezuitų vyresnysis savo kalboje ir priminė dvasios vadams, kad jų misija esanti nukelti nuo pjedestalų tuos netikrus ir jėgos dievus, kurie yra įsikūniję institucijose, priespaudos ir neteisingumo struktūrose. Tada jiems gal pavyksią priartėti prie tikrojo Dievo ir tik tada gal pavyksią paskelbti ir mūsų brolius -darbininkiją. Apaštalavimas ir Evangelijos skelbimas, kaip esminį elementą, turi integruoti patarnavimą žmoniai ir pagerinimą gyvenimo sąlygų. Kitaip dvasios vadams esąs pavojus, kad jie pristatys netikrą Dievą ir taip taps netikėjimo ir neteisingumo šaltiniu. Dvasiškiai turi gyventi efektyviai neturte solidariai su beturčiais. Tik tas tegali duoti dvasiškiui laisvę, kuri reikalinga naujai permąstyti pasaulį. Pasaulį, bazuojamą socialiniu teisingumu.

Šio jezuitų Romoje suvažiavimo, kuris galima sakyti atstovavo viso pasaulio tikinčiųjų troškimus ir pageidavimus, didžiausias noras ir buvo, kad dvasios vadai ir tikintieji suvoktų, kad jie yra kartu su Dievu kūrėjai /co-createurs/ žmogiškesnio rytojaus pasaulio.

Dar giliau susimąstyti apie socialinio neteisingumo pasekmes mus verčia ir įvykiai tradiciniai krikščioniškuose kraštuose, kur plačiosios masės, giliai paliestos tos baisios socialinio neteisingumo tikrovės ir matydamos katalikų bendrijos nejautrumą šiuo klausimu, šiandien jau neša raudonas vėliavas.

Pasauliečiai ir dvasios vadai, jei nesuvoksime, kad šiandien jau yra prasidėjusi likimine kova už krikščionybę ir kad ši kova vyksta sociologinėj plotmėj, už keleto metų gali būti jau per vėlu.

Užsiangažuoti į gyvybinę mūsų epochos kovą, kovą už tikėjimą ir kovą už socialinį teisingumą, kurį tikėjimas implikuoja, štai mūsų visų užduotis šiandien.

Raštvedys.

PIANISTĖS R. . .

(Atkelta iš 2 psl.)

Su šiuo rečitaliu pianistė prisistatė kaip visai subrendusi, įgijusi gerą techniką ir apvaldžiusi logišką frazavimą. Tas ypač jautėsi Skriabino, Brahmso bei Čiurlionio kūrinių atlikime .

Pianistė Raimonda Apeikytė taip pat yra žinoma kaip labai gera akompaniatorė operoms, chorams bei solistams. Ji su koncertais lankėsi Čikagoje, Kanadoje, Venezueloj, Brazilijoj, Uragvajuje ir Argentinoj.

Koncertas Santa Monikoje puikiai pavyko. Buvo prisirinkę daug publikos, kuri pianistę gausiais plojimais, dovanomis ir gėlėmis labai šiltai įvertino. Iškviesta, atliko bisui keletą veikalų. Gg.

Pianistė R. Apeikytė rečitalio metu, Santa Monica Women's Club scenoje.

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖJE

(1940 – 1941 m.)

(Pradžia praeitame numeryje)

Audros ir ūkanos

Deja, tuo gyvenimu teko tik trumpai pasidžiaugti. Našų darbą ir jaunatvišką džiaugsmą sugriovė įsibrovėlis iš Rytų. Vilniaus gyvenimas pakito per naktį. Nebeliko gatvėse linksmų veidų ir puošnių rūbų. Krautuvėse nebebuvo prekių - tik tuščios lentynos. Įsiviešpatavo baimė ir siaubas. Nakties suėmimai ir atleidimai iš tarnybų iš pagrindų pakeitė žmones. Niekas su niekuo nekalbėjo, vienas kitu nepasitikėjo. Tušti baraI, tuščios kavinės. Apsirengimu jaunesni nesiskyrė nuo senų. Visi vienodai vilkėjo - pilkai. Tik į gatves išlindo organizuotas podugnis su transperentais lenkų kalba - " Duokite duonos, duokite laisvės".

Keitėsi valdas ir savivaldybėj. Prasidėjo priverstinis "darbo valdžios" garbinimas, raudonų kampelių lankymas ir suvarytų dalyvavimas demonstracijų eisenose. Raudonajam kampelyje milžiniški plakatai skelbė: "Tu anksčiau arei, akėjai, maudeisi pienę, taukuos, o dabar šaiin kenkėjau, eina darbo Lietuva".

Atsirado naujas burmistras. Prasidėjo masiniai tarnautojų atleidimai iš tarnybų. Pirmuoju burmistro padėjėju tapo paskirtas rusų pulkininkas Garin, antruoju - žydų tautybės asmuo iš Vilniaus krašto. Mūsų viršininkas, pajutęs arėšto pavojų, slapstėsi. Pasilikę tarnautojai, nežinojo nei ką darė, nei kokias pareigas ėjo.

Savivaldybė gavo naują Vilniaus Vykdomojo Komiteto vardą. Buvo surekvizuotos Vilniaus vyskupijos patalpos ir ten komiteto vadovybė įsikėlė. Dominikonų gatvėje pasiliko tik keli skyriai. Ūkio skyrius gavo naują viršininką, rusų kariškį, majorą Kuprijanov.

1940 m. rudenį Vilniaus vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoju tapo paskirtas vilnietis Vytautas Drūtas. Jo tėvą Motiejų, sodininkystės vedėjo padėjėją, gerai pažinojau, nes jis buvo ūkio skyriaus tarnautoju. Senas, bet malonaus, lipšnaus būdo Vilniaus krašto lietuvis. Jo sūnus Vytautas buvo baigęs VD gimnaziją Vilniuje ir, berods, studijavęs ar užbaigęs agronomiją. Iki rusų užėjimo sėdėjo kalėjime už komunistinę veiklą. Ten pramoko vokiečių, anglų ir prancūzų kalbų. Gražios sudėties, inteligentiškų veido bruožų, 25-28 metų vyriškis. Vilkėjo branglius, gražiai pasiūtus rūbus. K. Baronas iš Hamiltono, Ont., prieš daugelį metų išeivių spaudoje užsipuolė Vytautą Drūtą, kaip lietuvių tautos išdaviką. Po II-jo pasaulinio karo V. Drūtas išvažiavo į Lenkiją, pasidarė diplomatu ir buvo Lenkijos pasiuntiniu Turkijoje, Ankaros mieste

Nakties vizitai

Vieną šiltą ir saulėtą 1940 m. vasaros sekmadienį, su savo skyriaus bendradarbe išvažiavau į Žaliuosius ežerus. Tą popietę užėjo stipri audra su liūtimi ir perkūnija. Ieškodami nuo lietaus prieglobsčio, paklydome ir pavėlavome į grįžtantį į Vilnių autobusą. Mum teko eiti pėstiems per miškus nežinomais keliais. Buvo debesuota ir gana tamsoka, nors dar ne naktis. Pakeliui užtikome keletą raudonosios armijos dalinių, išsidėsčiusių Panerės miškuose. Stovėjo palapinės, ganėsi arkliai, ruseno ugniavietės. Kariai smaisiai mus sekė, tačiau nieko neklausė ir nieko nedarė. Visiškoj priebiandoj

(Nukelta į 5 psl.)

KULTŪRINIS PUSLAPIS

SKAITYKIME

A. Pakalnliškis

METAI PRAEITYJ

Iš skyriaus

BERNO DIENOS

Su Juodaja tame pačiame tvarte stovi antras arklys, bet jis toks nežymus, kad greitai užmiršti, koks kuriais metais pas Juodąją kampininkavo. O Juosostos užmiršti negali.

Ji yra vaikas Baltpsios, tos garbingos arklių motinos mūsų ūkyje. Baltoji buvo maždaug mano amžiaus su manim, ir aš nebeprisimenu, kuomet ir kaip ji pas mus atsirado. Buvo protinga ir darbšti. Už tai, kad atvesdavo gerus kumelius, kurie išaugdavo puikiais arkliais ir būdavo brangiai parduodami. Papūnis vertino ją kaip auksą. Jai vienai leista buvo nukaršti pas mus, sava mirtimi numirti. Šiaip, visi kiti arkliai yra parduodami tik pradėjus senti, kad nekristų perdaug jų kaina. Net ir Juodąją vėliau, kai paseno, toks pat likimas ištiko.

Juodoji buvo gilai įsirėžusi č mano tėvo gyvenimą. Jis šerdavo ją hrūdais iš rankos, kai mažas kumeliukas tebebuvo, o pats dar buvo stiprus ir energingas vyras. Paskui daug metų buvo ji buvo pasididžiavimu ir papuošalu sekmadieniais į bažnyčią važiuojant. Su ja jis strainavojo Platelišk̃iuose antrosios žmonos ieškodamas. O kai paseno Juodoji, senas jau buvo ir tėvas. Pardavė ją, ir greitai po to pats atidavė ūkį dukterim ir pasitraukė į priešninkę karšti.

Smarki tai buvo kumelė, ir stipriausia iš visų mūsų arklių. Jos būdas buvo pulti staigiai, kai sunkus vežimas ar klampi vieta, ir žaibišku šuoliu nugalėti sunkumą. Ir sulaikyti ją sunku būdavo, jei pati sustoti nenorėjo. Žąsiai nieko nepadėdavo, atvarsiai slysdavo per sugniaužtas saujas. Nuo daugelio metų darbo su ja mano pirštai liko kumpi visam gyvenimui.

Likta rna pasišviesdamas įeinu į mažąjį arklininką. Kumelės stovi ablejose pusėse tuščio užėdžio, laukia. Viską išėdusios, atrodo jau išalkusios. Išėdas iš užėdžio išmetu ant mėšlų. Ir geldą išgraibau. Ir išeinu iš tvarto.

Tvartų pasieniu einu į didįjį arklininką. Jame talpinasi visi kiti nežymūs arkleliai, paprasti ūkio darbininkai. Tvartas ištvarstytas į gardus, kad ilgomis žiemos naktimis tamsoje benuobodžiaudami nesusispardytų jo gyventojai.

O yra pagrindo tokiai baimei. Juk Pirštinė stovi čia, nedidelė, širva, labai pikta kumelė. Jos net negalima kitaip įsivaizduoti, kaip tik priglaustomis prie sprando ausimis. Greitai supyksta, dėl menkniekio, ne tik ant žmogaus, bet ir ant kito arklio, priglaudžia ausis ir griebia kąsti, o didesnio pykčio atveju pradeda kiototi pasturgalį, kas reiškia kėsinimąsi spirti. Bet darbininkė yra gera ir sąžininga.

Pirštinei priešingybė yra Pančeka. Irgi širva kumelė, bet didelė ir rami. Abejinga viskam, net ir votegui. Poroje su kitu arkliu stengiasi eiti laisvais strangiais. Tingi yra.

Pančeka ilgai pas mus tebuvo. Pardavė. Greitai pardavė ir Kriaučių, mažą siūpną arkelį, kuris tame pačiame tvarte stovėjo. Ir daugiau arklių ten buvę yra, nežymių, parduotų ir greitai pamirštų. Bet vieno ir jų niekuomet neužmiršiu.

Tai Brišis. Didelėmis, protingomis akimis, keistai nearkliškai žvengiąs. Protingas buvo jis ir pats, ne tik jo akys. Kai pavasarį darbuodavausi dirvose toli nuo namų kur jau nė skambinant pietums ar pavakarei nebegirdėti, Brišis pastrodydavo geresnes ausis beturįs. Staiga nusižvengdavo keistu savo žvengimu ir sustodavo kaip įbestas. Ir nebeidavo. Įsiklausydavau tada ir išgirsdavau tolimą, siūpną skambinimą.

O kai atnešdavo pavakarę į laukus, Brišis pirmas pamatydavo ir linksmai nusižvengdavo. Džiaugdavosi, kad greitai turės užkandžio ir poilsio pusvalandį.

Laidario šulinyje žiemą pritrūkdavome vandens. Gyvuliams girdyti reikėdavo tada vežti iš prūdo. Tą darbą atlikdavova mudu su Brišiu.

Kantriai laukdavo jis, kol pildavau vandenį iš eketės į kubilą, ant veikių pastatytą. Ir žiūrėdavo skersomis į mane, su didele savo akimi, sekdavo, kuomet baigsiu pilti. Kai baigdavau ir pakabindavau kibirą, nereikėdavo sakyti jam, kad jau gali važiuoti. Priešingai- turėdavau skubiai šokti į šalį, nes jis, nieko nelaukęs, smarkiu šuoliu atplėšdavo prišąlusias pavažas, ir vanduo kubile imdavo siūbuoti ir laistytis į šalis. Ir nuvažiuodavo vienas su vandeniu namo. Neužkiiuvęs pataikydavo pro vartus į laidarį, užsisukdavo pasieniu ir sustodavo prie karvininko durų. Ir laukdavo manęs pareinant.

...

Ekonominė krizė apvalė medžiais gausiai apaugusius mūsų laukus, nuskuto epušruotą mažojo apluoko kampe prie kelio į Vagdarinę ir paliko tėvą sunkiai bepakeliamose skolose, įsiskolinusį Rupkei ir kitiems Plungės žydams.

Pastautininke buvo gražus eigynėlis, Apvalus kaip kepurė matydavosi jis nuo Pempinės kalno. Tėvas džiaugdavosi juo ir didžiuodavosi.

Tas gražusis eglynėlis dingo 1929-jų metų pradžioje. Kirto jį svetimi žmonės - Nugarių Petkinis, Juodeikių Kuikauskis, kirtome ir mes patys. Darbo buvo daug visą žiemą.

Dingo miškelis kaip į vandenį, o gautais už jį pinigais tėvas tik procentus atkišo. Skola liko kaip buvusi.

Eglynėlyje besidarbuodamu mudu su Vasyliu Stasiu matėva, kaip atsikraustė į Kėkštus Uogos. Į Jono Masiliauskio sodybą atsikraustė jie. Pats Jonas Masiliauskis buvo miręs 1923 metų pradžioje. Likę trys vaikai- Zuzana, Bladis ir Kastis - pasidalijo žeme. Bladžio dalį iki tol nuomavo Rulbys, dabar ją nupirko Uoga iš Valnalčių, Amerikoje buvęs žmogus.

Triukšmas dar buvo kilęs Rulbiui išsikraustant. Bevelik visi sodai įsiskolinęs buvo jis, ir visi ėjo skolos prašyti. Ėjo ir mano tėvas. Bet Rulbys pareiškė, kad aš esu skolingas jam daugiau, negu jis tėvui. Tai buvo melagystė. Šitaip klauliškai užbaigė tas žmogus mūsų draugystę. Po to niekuomet aš jo nesusitikau.

Spėigo tada jau nebebuvo. Sniegas, lietui iš viršaus padedant, sparčiai tirpo ir kėlė potvynius. Bet visas nepraėjo, ir vasara taip greitai neatėjo. Vėl užšąlo, vėl sniego. Buvo ilgas, sausas pavasaris.

Mudu su Stasiu vieną dieną nuvertėva didįjį Užtvaros ąžuolą. Po pusryčių atėjusiu plovėvs iki pietų. Kai pradėjo virsti, pasigirdo norago dūžiai pietums. Paskui dar ištisą dieną trukova nugenėti ir suplaustyti.

Stasis buvo girdėjęs, kad graži yra Uogaitė. Pasirodė, kad tai buvo tiesa. Ji buvo graži, linksma, vaikių draugystės neišsiskiriantį. Po keletos metų, kai aš jau nebegyvenau Kėkštuose, netekėjusi nėščia liko. Kai atėjo laikas gimdyti, mirė kartu su nepagimdytu savo vaiku.

KEMPTENE

Toks buvo gyvenimas Kempteno atkalnėse. Romantiškai gražus gyvenimas. Bet buvo ir juodoji pusė.

Naktį iš dešimtos į vienuoliktą gegužės pėšiukai mūsų sodybą aplankė. Du kareiviai iš prancūzų marokiečių pulkų. Užrakino mane ir kitus vyrus kambaryje ir pradėjo kiykinti panelę Babit ir tarnaitę Bebi. Aš iššokau pro langą iš antro aukšto ir nubėgau pas kaimynus pagalbos prašyti, bet niekad nedrįso ką nors daryti. Tada grįžau, basas vaikščiojau aple trobą ir pro langus mačiau, kaip pėšiukai viduje šeimininkauja. Išvertė visus kambarius ir atgulė į lovas pamiegoti. Kai nutilo, grįžau į savo kambarį, radau jį atrakintą ir išverstą. Ant greitųjų pastebėjau, kad išimti iš piniginės pinigai, aple 60 markių.

Aple 6-tą valandą ryto atsikėlė juodu ir išėjo į Buchenbergą. Aš nusekiau iš paskos. Buchenberge pristrinko tą naktį išniekintų moterų. Jos verkė ir skundėsi. Į vieną ūkį buvo atėję dvidešimt penki afrikiečiai ir prievartavę dvi moteris. Motiną, aple 65 metų amžiaus, išprievartavę penki vyrai iš eilės, o dukterį aple dvidešimt. Po ilgų pastangų pasisekė prikalbėti ten esančius prancūzus, kad tuos du pas mus buvusius pėšiukus sulaikytų. Sulaikė juos ir pasakė, kad sekančią dieną atvyks "hauptmanas" ištirti įvykio. Niekas niekuomet neatvyko.

Tą pačią dieną po pietų nuėjau į miestą ieškoti teisybės. Sužinojau, kad afrikiečių pulkai negauna atlyginimo, už tai turi teisę plėšti priešo šalyje. Tai esanti bausmė vokiečiams. O užsieniečiai, jeigu nenori turėti nemalonumų, turi eiti į lagerį.

...

Liepos antrą prancūzai mane namuose be jokios priežasties areštavo, vaikė po miškus ir skardžius, o nakčiai uždarė Buchenberge į patalpą su cementinėmis grindimis be jokio baldo. Valgyti nedavė. Žinojo, kad esu užsieniečiai, ir ant mano rankovės buvo aiškiai matyti lietuviška trispalvė, bet jie jos nerespektavo.

Išsėdėjau tame kalėjime nuo šeštos valandos vakaro iki sekančios dienos pirmos valandos po pietų. Kai išleido, tuojau atsisveikinau su gražiąja Kirnacho apilinka ir išvykau gyventi į Kempteną, kuris jau buvo amerikiečių zonoje.

• • •

Stasys Santvaras

VABALĖLIS

Koklas tu pareigas eini,
Mažasis vabalėli ?
Nurims audra, prašvis tamsiam sėny, -
Kur brisi tu per šiaplą smėlį ?...

Ar vyšnių žieduose gimei ? Ar saulės ašarėlėj
Tu siūdeisi tą vaiskų drabužėlį ? -
Koklas tu pareigas eini tamsiam sėny,
Mažasis vabalėli ?

PAŽINKIME PRAEITĮ !

35m. NUŽMOGĖJIMO DOKUMENTUI

/tęsinys/

Jeigu bolševikai lietuvių tautą pradėjo naikinti ne 1940 m rudenį, o 1941 m. pavasarį, tai greičiausia todėl, kad pasaulio opinijai bent kiek sau palankiau nutekti jie pasiryžo suvaidinti dvi komedijas, būtent: 1940 m. liepos 14-15 d. rinkimus į Lietuvos Liaudies Seimą ir 1941 m. sausio 11 12 d. rinkimus į Aukščiausiąją Tarybą. Tais suklastotais rinkimais buvo norėta parodyti, kad lietuvių liaudis "pritariantį" budeliškiems bolševikų darbams.

Ištremtinųjų atranka

Netrukus po rinkimų į Liaudies Seimą, buvusio liaudies komisaro Jurgio Glušausko oficialiu pareiškimu, Kremliaus diktatoriai pareikalavę LTSR Komisarų Tarybą nutarti, kad iš Lietuvos būtų ištremta 700.000 lietuvių. Koks turėjo būti LTSR Komisarų Tarybos nutarimas, rodos, nebetenka aiškinti, nes tai tarybai Kremliaus diktatorių reikalavimai buvo šventas dalykas.

Kadangi, kas pakliūva po ranka, nebuvo galima iš Lietuvos tremti, tai reikėjo padaryti jų atranką. Tas nelengvas ir labai painus darbas buvo pavestas NKVD ir kiek vėliau, nuo jo atskiustam ir atskiru komisariatu tapusiam NKGB /Valstybės Saugumo Liaudies Komisariatas/. Tiedvi įstaigos talkon pasikvietė keliias dešimtis tūkstančių šnipų ir pradėjo daryti "antisovietinio ir socialiniai svetimo elemento" atranką.

Nuo 1940 m. rudens Lietuvos bolševikinei vyriausybei, o ypač jos Vidaus Reikalų Liaudies Komisariatui /VRLK/ pats 'svarbiausias uždavinys buvo sudoroti "antisovietinį ir socialiniai svetimą Lietuvos elementą". Pirmiausia jis reikėjo išaiškinti ir suregistruoti, ir tas milžiniškas darbas buvo pavestas agentūroms, kurių visoje Lietuvoje buvo pristeigta tūkstančiais. Vieni agentai buvo verbuojami už pinigus, o kiti buvo smurtu verčiami sekti ir įdavinėti savo draugus ir pažįstamus. Bolševikai siekė turėti savo agentų ne tik visuose fabrikuose, įmonėse ir įstaigose, bet taip pat ir šeimose. Dabar jau yra pakankamai paaiškėję, kad daugelį lietuvių bolševikų saugumo organai privertė ginklu ir įvairiais grąsinimais būti jų slaptais agentais. Tokie žmonės grasinami ginklu sutiko, bet žinių jiems, galbūt, tik retas kuris teikė.

Suprantamas dalykas, kad bolševikams, neturint geri parengtų agentų "antisovietinio ir socialiniai svetimo elemento" aiškinimas ir registravimas vyko gana lėtai, buvo neplinas ir nevisai tikslus. Kaip tai iš tikrųjų būta, matyti, iš gausių saugumo organų slaptų aplinkraščių ir instrukcijų, kuriose skundžiamasi to darbo netinkamu atlikimu ir nurodinėjama, kaip jis turi būti dirbamas. Tuo reikalu Lietuvos TSR vidaus reikalų liaudies komisaras A. Guzevičius 1940 m. lapkričio 28 d. buvo išleidęs "visiškai slaptą" įsakymą nr. 0054 "Apie apsileidimą antisovietinio ir socialiniai svetimo elemento ataskaitoje". Kadangi tas įsakymas jau yra paskelbtas Lietuvių Archyvo I tome, 19-21 psl., tai mes čia jo nebenagrinėsime.

Iš visiškai slapto Biržų UO NKVD viršininko P. Liso rašto 1941. I. 30 Oper. Įgaliotiniui UO NKVD Draugui S. matyti, kad prieštarybinio elemento surašinėjimas turėjo būti baigtas ligi 1941 m. vasario 10 d.

Šį daugeliu atžvilgiu įdomų raštą duodame ištisai:

Oper. Įgaliotiniui Biržų UO NKVD Visiškai slaptai!
Draugui S.

Papildydamas Lietuvos SSR Vidaus Reikalų Liaudies Komisaro įsaką nr. 0054, įsakau atlikti:

1. Iki 10. II. 1941 m. baigti surašinėjimą prieštarybinio elemento.
2. Kartu terminuotai pradėti aiškinti visą prieštarybinį ir socialiniai svetimą elementą Jums pavestame rajone ir sudaryti sąrašus.
3. Taip pat iki 10. II. 41 m. pristatyti man kiekvieno, įtraukto į sąrašą, asmens po vieną egzemplioriu užpildytos atskaitomybės kortelės.
4. Į sąrašą turi būti įtraukti visi tie asmenys, kurie dėl savo socialinės ar politinės praeities, tautiniai šovinistinio nusistatymo, religinių įsitikinimų, moralinio ir politinio nepastovumo yra priešingi socialistinei santvarkai ir dėl to galėtų būti panaudojami svetimų valstybių žvalgybininkų ir priešrevoliucinių centrų prieštarybiniams tikslams.

Šitam elementui priklauso:

1. Visi buvę prieštarybinių politinių partijų, organizacijų ir grupių nariai: trockininkai, dešiniejі, eseriai, menševikai /juokas, kad tokių "priešų" Lietuvoje gal buvo suskaitytina ant rankos pirštų... NL pastaba/ socialdemokratai, anarchistai ir p.
2. Visi buvę tautinių-šovinistinių prieštarybinių partijų organizacijų ir grupių nariai: tautininkai, jaunalietuviai, voldemarininkai, liaudininkai, krikščionys demokratai, nacionalistų teroristų Geležinis Vilkas organizacijos nariai, katalikų teroristų /!. NL/ Baltojo Žirgo organizacijos nariai, studentų aktyvistų korporacijos nariai, šaulių sąjungos aktyvas ir p.
3. Buvę žandarai, policininkai, buvę tarnautojai politinės ir kriminalinės policijos ir kalėjimų prižiūrėtojai.
4. Buvę caro, baltosios, Petliūros ir kitų armijų karininkai.
5. Buvę Lietuvos ir Lenkijos armijų karininkai ir karo teismo nariai.
6. Buvę politiniai banditai, baltosios ir kitų prieštarybinių armijų savanoriai.
7. Išbraukti iš komunistų partijos ir komsomolų nusikaltusieji partijos asmens.
8. Visi perėjūnai, politiniai emigrantai, reemigrantai, repatrijantai ir kontrabandistai.
9. Visi svetimųjų valstybių piliečiai, svetimų valstybių firmų atstovai, firmų koncesijų ir akcinių bendrovių tarnautojai.

/ b.d.

4 psl.

MEŠKERIOJIMAS

/ TĄSA /

Rašo: B. Vaičaitis

Jaukai trautams

Trautai gyvena skaidriame vandenyje, matomumas geras, todėl jaukai dienos metu naudingiausi maži. Mažesnis jaukas sunkiau trautui pamatyti, kad tai nėra maistas, bet žmogaus sugalvota apgaulė, suktybė nalkinti kitus gamtos gyvius.

Trautams meškeriotį jaukus galima sugrupuoti į 6 grupes: džigas, verpstelis, vobleris, šaukštinis jaukas, klynas / plug/ ir naturalus maistas naudojamas jaukams, pav. žuvytės, kirminai, varlės, vėžiai.

Džigų yra labai įvairių, bet trautams meškeriotį galima naudoti 1 uncijos džigą be papuošimų, tiesiog kabliuko kotelis įlietas į švinį. Nuaštrinus gerai kabliuką, kabinama sakro mėsa, išplauta iš nugaros su oda, maždaug piršto dydžio. Naudojant naturalų maistą, papuošalai ant džigo nereikalingi. Sakro mėsa, išplauta iš nugaros su oda, naudojama šviežia, nes šaldyta nebeturi to žuvies aromato. Sakrą galima pagauti ant sliekio netoli kranto ar vandens įlankose. Trautai laikosi prie akmenuoto ar žvyruoto dugno. Džiginama gilesnėse vietose. Nuskendus džigui iki dugno, žaidimas pradedamas keliant meškerės viršūnę po metrą aukštyn ir vėl leidžiant skęsti džigui iki dugno. Ši meškeriojimo technika taikoma ežerų trautams giliose vietose, kur kiti meškeriojimo būdai nepritaikomi.

Išvardinsiu 6 grupes vardais dažniausia naudojamus jaukus trautams meškeriotį. 1. Klynas: rapala, Rebel, goldfish; 2. Šaukštinė: dardavle, Johnson, hopkins, D.A.M. effezett; 3. Verpstelis: shyster, mepps, Abu reflex; 4. Džigas: super Action, lucky Ole, flathead, Evans Lead Belly O, 5 oz. 5. Vobleris: rapala, eddie pope, silver; 6. Naturalūs jaukai: gyvos žuvytės, šviežios negyvos / marinuotos netinka/, didelė sliekai, iš žuvies pilvo odos juostelės, hellgrammites, salamenders, stony fly ir kiti.

Su lengvu spiningu labai plačiai naudojami dirbtiniai musiniai jaukai, iš kurių labiausiai yra žinomi Gray Ghost, Black-Ghost, Silver Tiger, Spin - Devil, Chief Needobeh, Flirt Spinner, Monti - Devon, Edson Tiger, Muddler.

Nuo metų laikų, vandens struktūros ir nuo meškeriojamų trautų rūšies priklauso minėtų jaukų naudojimas.

Rudenį ar pavasarį, kada trautai randasi negiliai, dažniausiai tarp paskendusių ir plyšusių uolų, jaukais naudojama daugiau išgaubtas šauktšinis vobleris nuo 1/4 1/2 oz. svorio. Toks jaukas turi naturalų judesį, palengva sukant špūlę, kas šaltame vandenyje yra būtina. Tam tikslui tinka, galima paminėti, oranžinės ar varlės imitacijos Dardevle spinnie 1/4 oz., vokiškas effezett-blinker 45 ir 55 mm. ilgio.

Spinneris shyster 1/2 oz. gerai tinka meškeriotį gilesnėse vietose, greičiau grimsta gilyn, bet greitai kiūna už uolų. Vėjuotą dieną, kada metama į gilesnes vietas, sunki vokiškos gamybos Devil - Blinker 40 mm. ilgio metalinis vobleris geras trautams ir walleyes meškeriotį.

Džigas greitai skęsta, bet kadangi jis turi tik vieną kablį ir prie dugno trauktant ne taip greitai kiūna už uolų, nes kabliuko viršūnė daugumos džigų pariesta aukštyn, tinka meškeriotį giliose vietose tarp uolų. Iš jų populiariausi yra Lead Belly, Als Banana Head geltoni vidutinio dydžio.

Trautams ir walleyes meškeriotį tinka kanadiškas nikelinis, oranžinis ir oranžinis taškuotas vigleris. Prie pirmos rūšies dirbtinų jaukų priskaitomas suomiškas rapala; negiliose vietose plūduriuojantis, giliose vietose naudojamas skęstantis vobleris.

Dėl jaukų spalvos galima daug kalbėti, bet oranžinės ir geltonos spalvos tamsią dieną gauna pirmenybę, vakarinės ir auksinės spalvos jaukai dažniai dominuoja saulėtą dieną. Jaukų spalvos naudojamos pagal įsivaizdavimą. Vienoje vietoje vieną dieną tinka balta spalva, kita dieną toje vietoje tinka spalvų kombinacija. Sakysime, oranžinės spalvos su juodais taškeliais išmarginta šaukštinė 1/4 oz. blizgė duoda tą dieną geriausius rezultatus, kitą dieną toje pačioje vietoje daug geresni rezultatai gaunami naudojant tokį pat jauką varlės imitacijos.

Būna dienų, kada į dirbtinus jaukus trautai visai nereaguoja, tuomet geriausia panaudoti jaukų naturalų maistą, sakysime šviežias žuvytes. Pastruošiama kaip srovėje meškeriotį: įkišama ant ilgo kotelio 4 Nr. kabliukas per burną, išveriama perduriant per krūtinę ir įsmeigiama į šoną per raumenis. Lengvesniam įmetimui, dedamas skeltas šatras 30 cm. virš jauko. Įmetus, leidžiama skęsti iki dugno, o paskui trauklama su kartelės viršūne, pakeliant ją aukštyn ir leidžiant žemyn patrauklant po vieną metrą į save.

Iš senų, nenaudojamų blizgių, galima pačiam pasigamintį gana gerų jaukų. Imkime 1/4 oz. šaukšto blizgę, atkabinkime trišakį kablį ir jo vietoje prie blizgės pririškime ant mono šnūro 2 kabliukus taip, kad pirmas kabliukas nuo blizgės būtų už 5 cm., antras kabliukas 4 cm. nuo pirmo toliau. Ant kabliukų užkabinamas ilgas sliekas. Toks jaukas būna ypatingai geras, nes blizgę žuvis iš tolo pamato, o sliekas yra naturalus maistas ir blizgė vandenyje viduoja į šalis slieką. Gaunasi imitacija, lyg sliekas plauktų vandenyje vingiuodamas. Tokį jauką galima pasidaryti ir iš kitų atliekamų voblerių.

Srovėje ir ramiame vandenyje meškeriojant, nereikią visą dieną laikytis vieno ar kito pasirinkto metodo. Jeigu žuvis nereaguoja, reikia meškeriojimo techniką keisti. Svarbiausia žiūrėti, kad kiekvienas jaukas atliktų savo naturalius judesius, kuriems jis yra pritaikintas. Vobleris privalo trauklant daryti naturalius judesius krypuodamas į šonus. Spineris, eidamas vandeniu, privalo verpti greičiau ar lėčiau, priklauso nuo jaukų traukimo būdo.

Lengvam spiningui tinka ir musinės meškerės jaukai. Pav., skęstančios musės vadinamos streamers ir buecktails.

Farmeris, grįždamas išmestelio, jeigu išsiversi kailinius kailiu aukštyn, užsidės kaukę ir dar susukuprins, tai jo mylimiausias šuo jį puls, nes bus sukvailintas pasiketusios išvaizdos, kol jis pagaliau užuos, kai tai jo šeimininkas grįžta iš miestelio. Jeigu alkanas trautas geriau pažiūrėtų į dirbtiną jauką, jis pažintų, kad tai nėra žuvytė ar kitas naturalus maistas ir atsisakytų griebti. Kiekvieną gyvį galima sukvailinti. Jeigu jaukas judės greitai ir nebus laiko trautui gerai pažiūrėti į judantį objektą, jis jauką griebs. Judantis jaukas, saulės spindulių apšviestas, žuvies gerai neįžiūrimas kas tai per maistas ir per klaidą praryjamas. Todėl prityrusio meškeriotojo gera savybė yra neduoti trautui progos gerai egzaminuoti jauką.

Plėšri žuvis kartais puola vandenyje judančius objektus ne kaip sau reikalingą maistą, bet kaip nekenčiamą objektą, kuris maišosi vandenyje netoli plėšrios žuvies. Dirbtinais jaukais galima išvardinti sekančius meškeriojimo būdus: casting, trolling, jigging.

Trautams meškeriojant, naudojamas ir naturalaus maisto siūlymas ant kabliuko, vadinamas baitfishing, kada ant kabliuko užkabinama žuvytė ar kitas naturalus jaukas ir lauklama kol žuvis apžios jauką. Šiame meškeriojimo metode pasisekimas priklauso nuo to, kaip labai jaukas sužadina trauto apetitą ir kaip meškeriotojas atydžiai seka meškerės viršūnę, nes trautui apžiojus jauką, pakirtimas turėtų būti stiprus ir staigus. Tik meškeriotojo patyrimas nusako pakirtimo momentą.

/bus daugiau/.

VILNIAUS MIESTO SAVIVALD...

(Atkelta iš 3 psl.)

priėjome Nėrį, susiradome kažkokį žmogų, kuris degutuotu laivu perkėlė mus į kitą pusę ir nurodė kryptį į Valakumplų vasarvietę. Valakumplus pasiekėme apie vidurnaktį. Sučiupome paskutinį autobusą ir sugrįžome į namus.

Aš mėgau šiltom vasaros naktim miegoti prie atdaro lango. Šeimininkė labai dažnai ragindavo mane neatidaryti langų: "Jūs nepažįstate Vilniaus vagių" - sakydavo ji" Jie vikrūs ir landūs kaip katės".

Rytmetį pabudau vėlokai su sunkia galva. Nustebau, kai neradau nei švarko, nei batų, nei žadintuvo. Patikrinau rūbų spintą - ir ta apiuštinta. Supratau, kad nakčia buvau apvogtas. Nejudino tik kelnių, kurias buvau pasidėjęs išglostyti po pagalve. Teko iš šeimininkės skolintis ir batus, ir švarką. Pakviestas kriminalinės policijos valdininkas tikino mane, kad vagis, matomai, man buvo davęs ko nors pauostyti. Laimingas aš esąs neprabudęs, kitaip peiliu bučiau subadytas ar net mirtinai nudurtas. Vagis pro langą basom kojom įlindo, nes kojų pėdsakai buvo pasilikę palangėj. Aš gyvenau antram aukšte.

Man labai rūpėjo asmens dokumentai: pasas, studento liudijimas, vardinis autobusais važinėti bilietas ir kitkas. Ypač neįmanoma dabar buvo apsieiti be paso. Ar neturėsiu dabar sunkumą įsigyti kitą, valdant darbo biaudžiai? Po poros dienų atgavau visus dokumentus, trūko tik piniginės, pinigų, laikrodžių ir rūbų. Matomai buta žmoniško vagies. Jis visus dokumentus išmetė prie mano lango ir juos patruliuojantis policininkas surinko ir persiuntė burmistro kancelarijon.

KREIVI VEIDRODŽIAI

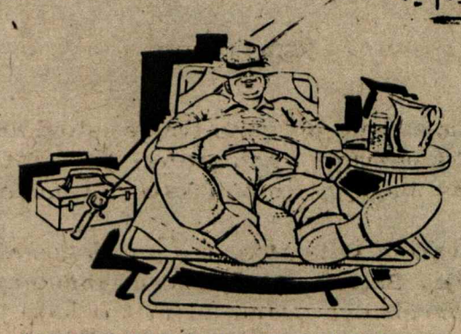

ATOSTOGAUTOJAS

Antrasis vizitas

Tais pačiais metais rudenį op susiauklau vėl naktinių svečių. Bet šiuokart legalių. Akinančiai stipri elektros lemputės šviesa staiga pažadino mane. Duryse stovėjo ilgu šineliu vilkąs ir melsvą kepurę dėvįs enkavedistas ir du civiliai. "Familije tvojo?" /pavardė tavo/ - užklausė uniformuotasis. Pasakiau. " A gdie ty rabotaješ?" /kur dirbi/. "V ispolkome "/vykdomajam komitete / - atsakiau. " A ty chaziajki syna videl?' / ar tu matei šeimininkės sūnų/ "Niet" - atsakiau. "A kogda tyego poslednij raz vidal?". /kada tu jį paskutinį kartą matei/. "tri, četyri dnia tomu obratno"/ prieš tris, keturias dienas / - atsakiau. Jie išėjo ir uždarė duris. Aš užgesinau šviesą ir pasižiūrėjau pro langą. Prie namo stovėjo automobilis o prie vairo sėdėjo šoferis. Buvo pirma valanda nakties. Aš nemiegojau. Už sienų, įvairiuose namo kampuose girdėjau verčiamų daiktų ir baldų bildesį ir prislėgtus žmonių balsus. Pradėjo aušti, išgirdau žmonių žingsnius, daromas duris ir tolstančio automobilio ūžesį. Supratau, kad "svečiai" išvyko. Išėjau į koridorių o iš jo į šeimininkės kambarius. Viskas buvo išversta ir išmėtyta. Baldai, popieriai, daiktai. Negalima buvo praeiti, teko bristi. Papasakojau šeimininkei ko jie manęs klausė ir ką atsakiau. Su ašaromis akyse dėkojo man. Jos sūnaus, studento, ieškojo. Bet jie pajuto pavojų ir sūnus nenakvodavo namuose ir tik paslapčiom vakarais apsilankydavo. Mat, kiemsargis pasakė, kad kažkoks policijos tarnautojas lankėsi ir žiūrinėjo namų registracijos knygą.

Pabaiga

1941 m. išvakarėse vedžiau. Dariau žygių pereiti į kitas įstaigas, tačiau neturėjau sėkmės. Nežinau kodėl, nors kvalifikacijas turėjau geras. Priežastis galėjau tik spėliotį.

Vis dėlto aš 1941 m. pavasarį savivaldybę palikau ir iš Vilniaus išvažiavau. Mano patiriti ir santykiai su viršininkais, tarnautojais ir miesto gyventojais paliko manyje šiltus ir gražius prisiminimus. Esu įsitikinęs kad savo pareigas atlikau kruopščiai ir sąžiningai. Neabejoju, kad buvę viršininkai, bendradarbiai, interesantai ir sportininkai buvo patenkinti mano patarnavimais. Tikiuosi, kad mano darbai ir patarnavimai paliko jiems šiltus įspūdžius, kaip ir man. /ai.

sudbury

L.Š.S.T. Maironio kuopa š.m. rugsėjo 11 d., šeštadienį, švenčia įsikūrimo metines. Bus narių priesaika, vėliavos šventinimas, paminėta Tautos šventė, bendra vakarienė/ banketas/, įdomi meninė programa, kurią išpildys žymiausios vietinės meno pajėgos. Pakviesti šaulių sąjungos dalinai Kanadoje ir Amerikoje, dalyvaus vietinės valdžios, etninių grupių atstovai, taip pat maloniai kviečiami visi vietinės Lietuvių Bendruomenės nariai, kitų kolonijų lietuviai, svečiai.

Iškilmės prasidės š.m. rugsėjo mėn. 11 d. šeštadienį, 6 val. p.p. 130 Front Rd. ukrainiečių salėje. Sekmadienį, 10.30 val. šaulai su dalinių vėliavomis, visuomenė organizuotai dalyvaus pamaldose Christ The King šventovėje. Smulkesnės informacijos bus lietuvių spaudoje. Vietoje jas suteiks kuopos p-kas Juozas Staškus 79 Front st., Sudbury, Ont., tel. 673-7644. Iki malonaus pasimatymo!

Maironio Kuopos Valdyba

ATKELTA iš 2 psl.

of Amerika, Ankara, Turkey.

Norėtu tikėti, kad mūsų organizacijos ir pavieniai lietuviai netrukus sugebės juos pastoviai apgyvendinti.

Kviečiu geraviliius lietuvius Brazinskams padėti kuo kas gali. Būtų jiems ypatingai malonu, jei kas juos asmeniškai aplankytų.

Algirdas Gustaitis
Los Angeles, Calif.

A A

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS;
BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ GYVENIMĄ IR NORI NUSTOTI GERTI - ATEIK PAS MUS. MES GALIM'E TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPĖ
(Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, La Salle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieškantiems pagelbos. Ateįęs pas mus - nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namų) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui S. 365-0691, Henrikui N. 277-7868.

Montreal

MONTREALIO LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ - MEDŽIOTOJŲ KLUBO "NIDA"

GEGUŽINĖ

rugpiūčio 8 d., sekmadienį,
SKRUIBIO VASARVIETĖJE
Pointe Fortune, P.Q.

BUS ĮDOMIAI ĮVAIRI PROGRAMA SU MUZIKA

Svečiai renkasi prie paruošto stalo su savo gėrimais ir užkandžiais.

PRENUMERATA $ 10.00 metams ir $6.00 pusei metų.

KELEIVIS

PUBLISHING COMPANY
TEL. 268-3071
PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905
636 EAST BROADWA • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamos ir nesidėdamos į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotiniais.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — $30.00, pusei metų — $16.00, trims mėn. — $8.50, vienam mėn. $3.00. Kitose JAV vietose metams — $26.00, pusei metų — $14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — $31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu ..... dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDĖ IR VARDAS .....

ADRESAS .....

hamilton

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

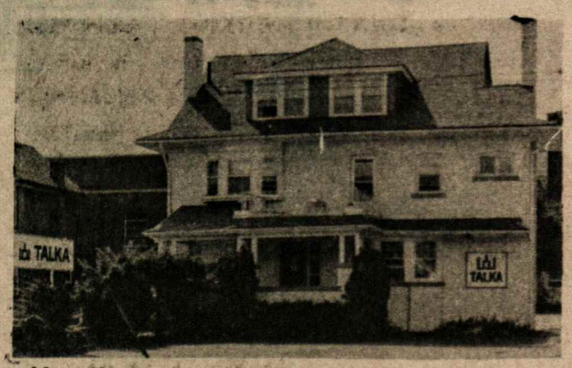

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų draudа.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš $7.000.000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	8½%
term. depozitus 1 m.	9½%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas	12%
nekiln. turto pask.	11%

RUOŠIAMA NEPAPRASTA GEGUŽINĖ

Liepos 25 d. vietos SLA 72 kuopa rengia smagia išvyką į savanorio-kūrėjo Padolskio A sodybą prie Paris miestelio. Vieta išvykoms labai graži ir jauki, nes buvusieji šioje sodyboje buvo labai patenkinti, o naujai nuvykusieji taip pat nebus nusivylę. Ši išvyka nebus tik tuščia pramoga gamtoje, ji renginama Nijolės Sadūnaitės garbei. Būtų labai gražu, kad šalia vyresniųjų gausiai dalyvautų ir mūsų jaunimas ir, bent tuo pagerbtų jauną kovotoją už laisvę ir mielę žmonėms. Zp.

RODNEY, ONT

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS IR MOKSLO METŲ PABAIGA

Rodney apylinkės v-ba surengė motinos dienos minėjimą kartu sujungdama ir šeštadieninės Dr. V. Kudirkos mokyklos mokslo metų užbaigimą. Minėjimas įvyko gegužės 9 d., Rodney lietuvių namuose.

Minėjimą pradėjo ap-kės pirm. ir šeštad. mokyklos mokytojas J. Statkevičius. Prisimintos mirusios motinos, visiems susiedant už jas vieną posmelį Marija, Marija. Gyvosioms motinoms palinkėta ištvermės auginant jaunąją kartą. Paskaitai buvo pakviestas inž. Jurgis Valaitis. Tai jaunuolis, kuris turi laiko dalyvauti lietuviškoje veikloje ir įsigyti inžinieriaus diplomą, kai kiti jo amžiaus jaunuoliai ne tik neturi laiko, bet ir susikalbėti laisvai lietuviškai negali.... Savo paskaitoj jis nagrinėjo motinos rolę šio laiko moterų perspektyvoje.

Vietos šeštad. mokyklos mokinial Lina ir Reneta Ališauskaitės, Alma ir Audra Ciparytės, Silva Gaidauskaitė ir Leonas Rastapkevičius atliko tai dienai pritaikytą programą.

Po to, pranešėja Daiva Gaputytė, pristato publikai solistus Vaclovą Verikaitį, Rimą Strimaitį ir jų akomponiatorių muz. Joną Govėdą. Su pirmu duetu Oi leikia leikia gulbių pulkelis, solistai užburia publiką. Po šios Čiurlionio dainos sekė Vyt. Juozapaičio Gromatėlę parašiau, V. Jurgučio Stok ant akmenėlio, M. Valtkevičiaus Motinos valsas, A. Budriūno Per amžius teka Minija, A. Raudoniko Karelvėilai, A. Juozapaičio Oi griežle, griežlele mano, T. Makačino Ten mano tėvynė ir A. Brazinsko Vai tos žuvys. Publika porą dainų išprašė pakartoti.

V. Verikaitis solo padainavo Naujalio Oi neverk motušėle, Tallat-Kelpšos Žaliojoj lankelėj ir A. Kačanausko Tų mergelių dainavimas.

A. Strimaitis solo atliko A. Brazinsko Ugnelė, Dvariono Žvaigždutė ir Tavęs nebemyliu. Solistams puikiai akompanavo muz. J. Govėdas. Publikai šio trejetuko duotas koncertas labai patiko, atsistojus ilgu plojimu, nenorėjo paleisti nuo scenos. Buvo pasiūlymas V. Verikaičiui išleisti šių dainų plokštelę.

Po minėjimo visi pavaišinti kavute ir kitais skaniais.

Solistai ir akompaniatorius buvo pakviesti vaišėms pas Praną ir Stasę Gaidauskus.

J. Statkevičius

KLB Krašto valdybos Švietimo komisijos pirmininkė S. Laparskienė sveikina lietuvių mokyklą baigusius Toronte.

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO
M6R 1X6
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.
Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS
• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

toronto

popietė savuose namuose

S. Pranckūnas

Sportinis laimėjimas

Šio sekmadienio popietėje į Lietuvių Namus atėję papletauti, sportu besidomį svečiai, savo pokalbyje reiškia aiškų pasitenkinimą ir kartu nustebimą vienu sportiniu laimėjimu. Jiems buvę labai malonu sužinojus iš vietinių dienraščių, kad Amerikoje gyvenąs mūsų tautietis Vytas Gerulaitis tarptautinėse teniso žaidynėse /VI. 26/ Wimbledon laimėjo pirmą vietą, nugalėdamas meisterį Arthur Ashe. Turėdamas 21 metus, Gerulaitis jau trejis metus mėginęs savo laimę tame Anglijos teniso lopšyje Wimbledon. Ir tik šiemet jam pavyko įveikti vienuolika metų už save vyresnį meisterį Ashe.

Bet kas besikalbantiems tautiečiams nesą aišku, kad sporto puslapiuose stambiomis antraštėmis Gerulaičio pergalę ir jo laimėtą $ 280.000 sumą aprašą laikraščiai, teidėjo tik jo varžovo Ashe nuotrauką. Tuo labiau, kad nesenai Toronte įvykusiose teniso žaidynėse Gerulaitis irgi skynė pasikartojančias pergales ir buvo plačiai minimas vietinėje spaudoje.

Su tuo keistuoju spaudos poelgio pripažinimu į pokalbį įsiterpia iki šiol tylėjęs ir tik ką pabaigęs pietauti tėvynainis. Pastumęs lėkštę ir servetėle nusibraukęs lūpas, jis sako, kad tas atvejis jam priminęs kitą panašų atsitikimą. O tai įvykę pereito gegužės mėn. pabaigoje mūsų Tautos Fondo atstovų suvažiavime New Yorke.

Iš įvairių vietovių ten suvažiavę atstovai aptarė Tautos Fondo reikalus. Tarp kitų uždavinių kaip našiau telkti lėšas Lietuvos laisvinimo veikiai, ten buvo svarstytas Fondo persitvarkymas į inkorporuotą organizaciją. Po to buvo pranešta, kad 1975 m. gauta $ 33,079.98 pajamų. Tame pranešime ir buvęs pats įdomiausias kulminacinis taškas. Patikrinus mūsų kanadietiškus davinius, paaiškėjo, kad torontiečiai Tautos Fondo atstovybės pirmininkui Antanui Firavičiui vienam pačiam surinkus $17,000, o prie to dar pridėjus bendros rinkiniavos kanadiečių sudėtus $10,000 broliams amerikiečiams beteko prisidėti tik keliais trupiniais. Bet kiek tai liečia nuotraukos palyginimą, čia dar ne viskas.

Su savaimingu pasitenkinimu teko patirti, kad suvažiavime dalyvavo ir dvi moterys. Ir kaip ten išėjo, kad bendroje nuotraukoje pagerbti tik dvi savo tarpe turėtas seses lietuvaites, suvažiavimo vyrija į priekinę eilę tepasisodino tik vieną J. Pumputienę. O kita viešnia, atvažiavusi net iš Čikagos, buvo ne tik nustumta į taip kilmingai pozavusios vyrijos užpakalį, bet ir jos pavardė nebuvo paminėta.

O nesenai iš spaudos išėjęs "Žurnalistikos" vadovėlis, aptardamas etinius laikraštybos dėsnius, įsakmiai įtaigoja, kad po spausdinama nuotrauka turi būti išvardinti visi ten esą grupės asmenys.

Karavanas 76

Šiemet tarptautinis Karavanas įvyko birželio 18 – 26 dienomis ir susidėjo iš 50 pavilijonų. Tarp keleto naujų pavilijonų Montreal /Quebec/ St. John /New Founland/, All Saints / Caribbean/, Canton /Kiniijos/ ir Cardiff /Welch/, šiemet sąrašuose nebesimatė Rygos /Latvija/. Bet tuo pačiu buvo penki ukrainiečių: Odesa, Kiev, Kolomaya, Lviv ir Poltava. Taip pat du suomių: Helsinki ir Lahti.

Mūsų Vilnius šiemet buvo Prisikėlimo parapijos patalpose.

Apskritai tarptautinis Karavanas susilaukė plataus atgarsio vietinėje spaudoje, TV ir per radiją.

Pavilijonai buvo daugiausia lankomi vakarais ir savaitgaliais. Ypač sekmadienį. Prie kai kurių pavilijonų susidarydavo net eilės žmonių. Ypatingai praėjusiais metais už pasirodymą laimėjusius pirmąsias premijas. Kolomaya /Ukraina/1973 m., Ljubljana /Slovakija/ 1974 m. Poltava /Ukraina/ 1975 m.

O mūsų Vilniaus pavilijonas, pernai buvęs Lietuvių Namuose, buvo pripažintas pasirodęs geriausiu maistu. Ypač pasiskonėtinais cepelinais.

Vilniaus pavilijoną surengė Apylinkės valdyba ir juo rūpinosi valdybos narys T. Staniulis, Miss Vilnius Ramona Siminkevičiutė ir seniūnas Marius Rusinas. Kultūrinę programą pravedė tautiniai ansambliai Gintaras ir Atžalynas. Tikimasi, kad šiemet, turėjus geresnius šeimininkus, nebus nuostolio, kaip atsitiko, pereitais metais.

Neįtūrint, kad vietinė media labai propagavo jau metine tradicija tapusį įvykį, bet lankytojų tarpe daugiausia ir tesimatė tik tie patys, vieni pas kitus besilanką naujesni ar senesni Kanados ateiviai. Vietiniai kanadiečiai, atrodo, neatkreipė pakankamo dėmesio į nuolatinius radio skelbininius priminimus susipažinti su įvairių tautų kultūra, jų menu, papročiais ir, svarbiausia, kulinarija.

Pasas, įgalinąs lankyti visus pavilijonue ir kiekvienoje vietoje vizuojamas vis kitokia antspauda, šiemet kainavo $ 5.

O Trinidad pavilijone vieną vakarą dėl kokios ten patrauklesnės mergiotės įvyko, net policijos dėmesį atkreipęs, peilais apsiplaustymas.

LIETUVIŲ NAMAI

KAIP ATSIRADO LIETUVIŲ NAMAI

Prieš antrąjį Pasaulinį Karą Toronte gyveno apie 2000 lietuvių. Jie buvo pasidalinę į nesutarančias grupes: komunistuojantieji pritarė Lietuvos okupacijai, o kiti pasidarė dar uolesni nepriklausomos Lietuvos šalininkai. Komunistuojantieji turėjo namą su maža saliuke Claremont g-je ir leido savaitraštį Liaudies Balsas, kuris gyrė Lietuvos okupantus rusus ir niekino Nepriklausomą Lietuvą ir jos veikėjus.

Nepriklausomos Lietuvos šalininkai buvo pastatę šv. Jono bažnytėlę ir jos rūsyje turėjo salę, talpinančią apie 150 žmonių. Uolūs katalikai būrėsi apie šv. Jono pašalpinę draugiją, o mažiau uolūs arba nekatalikai daugumoje glaudėsi prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Tuojau po II-jo Pas. Karo 1947- 48 metais į Kanadą pradėjo atvažiuoti karo pabėgėliai- išvietintieji, "Displaced Persons", DP arba "Dypukai" ar "Dievo paukštelial".

1950 metais Toronte tų "Dievo Paukštelių" priskrido apie 4 ar 5 tūkstančius. Suvažiavę DP labai greitai sukūrė visą eilę organizacijų. Toms organizacijoms veikti reikėjo patalpų, o jų nebuvo. Tai visų to laiko organizacijų atstovai 1950 m. birželio mėn. 20 d. susirinko pasitarti, kaip reikia spręsti patalpų badą. Besitardami priėjo išvados, kad visoms lietuvių organizacijoms, kokių jos bebūtų pažiūrų, reikia įsigyti bendrus namus- Lietuvių Namus. Tuojau tokiems namams įsigyti buvo sudaryta Toronto Lietuvių Namų Fondo Valdyba.

Po daugelio tyrinėjimų ir bandymų Valdyba 1951 m. gruodžio mėn. 2 d. 404 Bathurst St./ukrainiečių salėje/ sušaukė Toronto lietuvių susirinkimą, kuriame visi susirinkusieji/ apie 200 asmenų/ entuziastingai pritarė, kad tokių namų, visų lietuvių namų-Toronte reikia.

Tokio entuziastingo susirinkimo paraginta T.L.N. Fondo V-ba, turėdama tik vieną tūkstantį dolerių pinigais ir apie 9000 dolerių pasižadėjimais, 1952 m. gegužės m. 14 d. Dundas ir Ossington pietų rytų kampe, 1129 Dundas St. W. užpirko, o 1952 m. rugpjūčio mėn. 7 d. nupirko namus už 45.000 dol., pradžioje įmokėjus 10.000 dolerių.

Po namų užpirkimo prasidėjo greitas Toronto LN narių stojimas bei įnašų plaukimas ir pasižadėtos pirkimo sąlygos išpildytos. 1951 m. pradėjo su 3 nariais, įmokėjusiais $130. Išviso gale metu turėta $150,13. 1952 m. įstojo 268 nariai, įmokėdami $ 9497, susirinkime surinkta $600, viso narių 277, įnašų $ 10.097.

(Iš LN biuletenio)

- J. Strazdas, Lietuvių Namų valdybos pirmininkas, nuo š.m. liepos mėn. 1 d. išėjo ilgesnėms atostogoms. Iš jų mano grįžti tik 25-mečio paminėjimui. Dabar jo pareigas eina Valdybos vicepirmininkas St. Kuzmas.

Išeidamas atostogų, jis pareiškė, kad po 25-io paminėjimo, jis tuojau iš V-bos pasitraukiąs.

- Pereitą savaitę į Lietuvių Namų narius įstrašė J. K. Jis įnešė nario įnašo $100.-
- Liepos mėn. 18 d., sekmadienį, 4 val. p.p. įvyks Vilniaus operos solistės Danguolės Juodikaitytės, koloratūrinio soprano, koncertas. Dabar ji viešė pas giminės JAV-se.
- Vasaros atostogų metu visiems lietuviams geriausia valgyti LN svetainėje Lokys. Valgiai gražiai paruošti, švieži ir skanūs.
- Inž. Arūnas Šlekys kurį laiką gyvenęs Montrealyje ir sukūręs šeimą su Jūta Skučaite, laukia seimos prieaugilio. A. Karklienė su kitomis draugėmis suruošė "Shower" party, kur atsilankė virš 20 artimesnių draugių.

Inž. A. Šlekys šiomis dienomis gavo mokslo daktaro - Ph. D. laipsnį iš savo specialybės srities. Tėvai ir jo draugai suruošė jam pobūvį tėvų vasarnamyje. Atsilankė giminės ir daug draugų, nes A. Šlekys yra ir žymus sportininkas lietuvių "Aušros klube.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
9¾% už 2 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
9% už 1 m. term .dep.	9½% už mortgičius
8¼% už pensijų ir namų planą	
8¼% už spec. taupymo sąsk.	
7½% už taupymo s-tas	
6% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**

Balio Maskeliūno
ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • sbor: 20 METŲ PATIRTIS
Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814
2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu
Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA **Baltic Exporting Co.** 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

PASAULIO LIETUVIAI MONTREALIO OLIMPIJADOJ

Vis labiau ir labiau ima ryškėti skaičiai lietuvių, dalyvaujančių Montrealio Olimpinėse žaidynėse

Sekmadienį, birželio mėn. 27 d. Oregono valstijoje vykusiose atrankinėse varžybose šokime į aukštį dalyvavo B. Jankūnas, priklausantis vienam New Yorko sporto klubui. Jis pakliuvo į JAV rinktinę komandą ir jį matysime besigrumiantį su pasaulio geriausiais atletais.

Įdomu, kad aktyvaizdoje milijonų televizijos žiūrovų, B. Jankūnas ant savo krūtinės, be savo klubo ženklo, taip pat nešiojo ir Lietuvos Vytį ir tuo papildė, kad esąs lietuvis. Tikimės, kad B Jankūnas su šiuo ženklu rungsis su pasaulio geriausiais sportininkais, tuo išgarsindamas mūsų tautos vardą pasaulinėje arenoje. Tai jau būtų šiapus Atlanto užaugusio lietuvio įnašas.

Tuo tarpu iš anapus Atlanto taipgi paaiškėjo keletas įdomių faktų, būtent: į Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinės sąstatą yra pakviestas dalyvauti ir vienas Lietuvos žaidėjas. Pavardė paaiškės gal kiek vėliau, jei jam pasiseks atvykti į Montrealį.

Kandidatais dalyvauti Montrealio Olimpiadoje tapo taip pat vilniečis V.Trukšinas /vienvietė baidarė - 1 km. 3:48/ ir kaunietės A. Ilainys ir P. Grugonis / dvivietė kanoja - 500 m. - 1:45/. Šie vyrai Sovietų Sąjungos pirmenybėse išsikovojo sidabro medalius.

Sovietų Sąjungos šaudymo pirmenybėse Vilniaus "Žalgirio" klubo narys J.Liauba apvaliojo aikštelėje numušė 194 taikinius iš 200 galimybių, tuo iškovodamas sidarbo medalį. Jis taip pat yra pakviestas dalyvauti Sovietų Sąjungos olimpiniame sąstate.

Na, ir pagaliau, atrodo, teks regėti dar šiuos sekančius Lietuvos sportininkus, čia,Montrealyje, olimpinėse pirmenybėse. Trys Lietuvos moterys - G. amoškaitė, E. Kaminskaitė bei K.Koženkova ir dar du vyrai - V. Butkus ir A. Čikotas dalyvaus irklavimo rungtynėse.

Taip pat Sovietų Sąjungos keturvietėje valtis irkluos ir lietuvis .Murauskas.

Pskove vykusioje sąjungines regatoje/jaunimo/ teisę dalyvauti Montrealio/Kingstono / olimpinėse varžybose iškovojo Lietuvos jaunuoliai: I. Babarskas, V. Inokaitis ir V.Gudeliūnas /dvivietėje jachtoje su vairininku/.

Visiems šiems ir kitiems pasaulio lietuviams, kurie dalyvauja mūsų Montrealio Olimpiadoje, linkime daug didelių laimėjimų, idant pasaulis išvystų bent lietuviškas pavardes čemptonų tarpe, nors ir nekovojusių už mūsų Tėvynės Lietuvos vardą.

D. N. Baltrukonis

Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimo metu, Vida Adomonytė (kairėje) supažindina studentus svečius su Montrealio miesto įžymesnėmis vietovėmis. Šiuo metu Vida dirba Olimpiadoje konsuliariniam skyriuje.

Nuotrauka D. E. Blauzdžiūnaitės.

30 METŲ VERSLO SUKAKTIS

Montreal Enterprises Reg'd — Apdraudos Agentūra komercine veikla persirito į ketvirtdešimtį. Agentūros įsteigėjas ir jos vadovas Albertas Norkeliūnas /Norkis/ turbūt buvo pirmasis lietuvis Montrealyje parizikavęs toku verslu verstis. Mat, A. Norkeliūnas buvo iš pirmųjų tokių lietuvių šeimos, kurie galvojo, kad ir ateivių vaikai gali būti lygūs su Kanados krašto gyventojais, kai įgyja tolygų mokslą verslui ar valdinėms įstaigoms. Nes jo tėvai būdami aukštesnio išsilavinimo žmonės, kaip daugelis iš Lietuvos tuo metu atvykusių, o ypač jo tėvelis Dominikas Norkeliūnas/miręs prieš 10 metų/. Jis atvykęs į Kanadą galėjo pakilti galvoti, negu pramokti pasirašinėti pavardę, kaip daugelis mūsų tautiečių tokia lemtis buvo. Todėl ir atsivežtą mažąjį Albertuką išauklėjo geru lietuvių ir geru kanadiečiu. O kad nebūtų paprastas darbininkas, leido siekti aukštesnio mokslo, kuris jauną berniuką patraukė į verslą.

Albertas Norkeliūnas dvidešimtmečio amžiuje tėvų padedamas 1946 m. įsteigė šią apdraudos agentūrą. Iš pradžių kol joje išvystė klijentūrą vertėsi ir šalutiniais verslais, siuntinių persiuntimu į Europą, namų bei žemės pardavimu ir gana šakotai kol pagrindiniai apsistojo apdraudoje. Jo žmona Onutė yra didelė talkininkė versle. Ji dirbo raštinėje net dukreles Gledrą ir Aidą augindama, o ką bekalbėti kai dukros jau yra bebaigiančios aukštesnįjį mokslą ir padedančios mamai namų ruošoje. Tad drąsiai galima teigti, kad Montreal Enterprises Reg'd apdraudos agentūra yra vedama Alberto ir Onos Norkeliūnų.

Nenuostabu, kad agentūra per 30 metų ieškojo būdų kaip geriau jos verslą pritaikyti savo klijentams, kad

Albertas Norkeliūnas, B.A.C.S.,C.I.B.

pačiai agentūrai nemažėtų pelnas. O šiuo metu dar daugiau išreikalauja iš verslininkų išminties, kad verslą pritaikyti prie infliacijos aplinkybių. Montreal Enterprises Reg'd agentūra, atstovaujama virš dešimt apdraudos kompanijų, šachmatiškai turi žaisti jųjų tarpe, norint savo klijentams kuo geriau pasitarnauti. Šiandien jau nėra tiek svarbu žemesnė apdraudos kaina kaip gauti pastatą ar automobilį apdraustį. Ypač tas svarbu Quebeco provincijoje, kai joje nelaimių daugiau negu kitur. Bet agentūros savininkams Norkeliūnams esant pajėgiausiame amžiuje tos kliūtys yra nugalimos.

Taigi, O. ir A. Norkeliūnai yra visuomeninikai. Montrealio lietuvių kolonijoje yra žymus ženklas, kad jų būta, KLB-je, Lite ar kitose organizacijose, Albertas buvęs pirmininkas ir net jų įkūrėjas. Ankstyvesnėje lietuvių veikloje trūkstant žmonių, laisvai vartojant vietines kalbas, A. Norkeliūnas buvo pagelbininkas organizacijoms ir asmenims. Jis perkalbėtojas ir vertėjas ir dokumentų patvirtintojas įvairiuose lietuvių reikaluose, nes iš mažens laisvai vartoja visas tris kalbas. Jo paslaugomis ne vienas naujas ateivis ne tik prasistekė, bet ir praturtėjo. Jis su daugeliu lietuvių yra buvęs ir dar iki šiai dienai yra bendrininkas ar partneris ir kitokiuose versluose, negu jo apdraudos agentūra.

Tad ir toliau agentūrai linkėtina sėkmingos veiklos ir toklo pat mielo pasitarnavimo klijentams. O jos savininkams tvirtos ištvermės.

prp.

● Olimpiados metu tautinių grupių pasirodymams atvyksta iš Albertos provincijos įvairių tautybių jaunimo grupė. Jų tarpe yra ir lietuvių, kurie atliks ir lietuviškus šokius apipavidalintus bendros programos rėmuose. Atvyksta šį savaitgalį ir išbus apie 10 dienų.

PADĖKA

Mirus JURGIUI MERKIUI nuoširdžiai dėkojame visiems jo draugams ir kaimynams aplankiusiems velionį laidotuvių namuose ir už visus kitus pasitarnavimus.

Taip gi širdingas ačiū už pareikštas mums užuojautas žodžiu ir kortelėmis, netekus mielo ir brangaus draugo velionies Jurgio —

Sophia ir Stella Andraitytės

Delmar Ceramic's
(Mike Rutkauskas)
GREEN WARE GLAZES FIRING KILNS
477-G DELMAR AVE.,
POINTE CLAIRE, P.Q. H9R 4A5
TEL. 695-0370

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
LEO RATNER, B.P.H. L. PH.
NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS
VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA
7576 CENTRALE — LASALLE — 365-0770

Tony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Lautinaitis

DIDELĖ NUOLAIDA KAINŲ (iki 60%) SIUNTINIAMS
LIETUVA
KALNAI TIS JUOZAS KAUNAS
● Medžiaga suknelėms - Crimlene, kostiumams ir švarkams - šimtaprocentinė rūšis — pusė kainos.
● Angliška medžiaga 100% vilnonė. Vilnonė arba polyesterio — nuolaida iki 60%.
● Skarelės vilnones arba šilkinės ir naujausiais piešiniais.
● Megztukai, golfai ir puloveriniai — didžiausias pasirinkimas specialiomis kainomis.
● Moteriški paltai - Borgana (art. fur) įvairaus dydžio tik $49.00.
● Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) — pusė kainos. Taipgi, daugybė kitų daiktų reikalingų Lietuvoje.
A.B.C. PARCEL SERVICE, 3891 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844 - 9098.

FINA
TEL.: 694-1037
(MIKE RUTKAUSKAS)
PLAZA FINA
MECANIQUE GENERALE — SERVICE DE FREINS
MISE-AU-POINT — REMORQUAGE
GENERAL MECHANIC — BRAKE SERVICE
TUNE-UP — TOWING
215 BOUL. HYMUS POINTE-CLAIRE

LAIDOJIMO ĮSTAIGA
FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 MAPLE BLVD. CHATEAUGUAY TEL. 691-4760
5784 VERDUN AVE. VERDUN, QUEBEC TEL. 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

Highland Auto Body
611 Lafleur Ave., LaSalle. — Tel. 366-7281
● ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.
(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)
APTARNAUJAME GAZOLINO IR ALYVOS PRODUKTAIS.
Savininkai V. Šušinskas & Son, tel. 389-0571.

W. LAPENAT
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.
Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.
— tel. 366-6237- 3896.

M. PHILIPPE IZZI
Prop.
Skubiai išvalome, paimame, pristatome
SKAMBINKITE — 365-7146
NETTOYEURS CLEANERS
Dino's
7661-A CENTRALE
coin/ corner 5e ave 365-7146
495-90e AVE
coin / corner Bayne 365-1143

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus —
364-1470

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas
● Siuvu ir parduodu
● Taisau ir remodeliuoju
● Vasaros laikė saugojimas (Storage)
6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée
Viskas moderniems namams !
Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro - Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.
Plumbing & Heating kontraktorius.
140 - 2e AVENUE
366-0330 LASALLE,

366-7818
PARDAVIMAS:
Chrysler ● Monaco ● Charger ● Dodge ● Dart Sport ● Swinger ● Special ● Sedan ● Trucks
7635 Boul. Lasalle, La Salle, P.Q.
LAURENT DAIGNEAULT
Dodge CHRYSLER Dodge Trucks
Esso
LASALLE AUTOMOBILE INC
Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės — De LaVerendrye, prie Lapierreir vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL REIKALAI

SPAUDOS BALIUS TORONTE

"NL" remti spaudos balius Toronte įvyks lapkričio 13 d. Lietuvių Namuose Mindaugo vardo salėje. Šiam reikalui buvo sušauktas remėjų-rengėjų būrelis iš keliolikos asmenų ir sudarytas komitetas. Tame pasitarime buvo aptarta ballaus programa ir pasiskirstyta pareigomis. Ballų praves Aug. Kuolas su šešiais bendradarbiais iš komiteto. Bus renkama ir 1976 m. spaudos ballaus gražuolė - karalaitė. Plačiau apie ballų bus pranešta po vasaros atostogų.

ATOSTOGOS

"NL" redakcijoje dirbančiųjų atostogos bus nuo liepos 19 iki rugpiūčio 8 d. Tad, ir laikraštis bus išleidžiamas po rugpiūčio 8 dienos - toje savaitėje. Administracijos ir kt. reikalais, o ypač iš kitur atvykusieji, prašomi skambinti redakcijos tel. 366-6220, arba Pr. Paukštaičio tel. 365-0311.

Linkime ir visiems skaitytojams, kurie šiuo metu turės atostogas, atsipalaiduoti nuo visų rūpesčių ir ramiai praleisti atostogas. Keliaujantiems geros sėkmės greitkeliuose bei kitose susisiekimo priemonėse. NL.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už $5.00 metams!

Prašome iškirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

Nekantrauju kai neapsimokat prenumeratą. Laikraštis

sparčiai artėja prie numatytų pasiekti $7 mil dolerių.

Birželio pabaigoje už taupomąsias sąskaitas nariams buvo priraašytos palūkanos $128,762,000 sumoje/ pernai $110,273.48/. Narių 1710 /1660/, skolininkų 460/405/, einamųjų / čekių/ sąskaitų 680 /639/.

Litas šiuo metu ima nuo vieno iki dviejų procentų žemesnes palūkanas už paskolas, kaip bankai ir "trust" kompanijos ir bent šiais metais nenumato jų didinti.

Pr.P.

● Dr. Emilijus Knystautas, profesorius Laval universitete Quebece, išvyko į Prancūziją Lyon universitetą pasikeltimui profesoriais vasaros praktikai — fizikos mokslo srityje.

Namuose liko žmona Beverly, irgi daktarė literatūroje, su dviems sūnumis.

22-JI KANADOS LIETUVIŲ DIENA

MONTREALYJE – 1976 – SPALIO MĖNESIO 9 – 10 DIENOMIS

● Andrius ir Lidija Latvaičiai susilaukė anūko, o jų duktė Irutė ir Walfgang Lainhet pirmagimio sūnaus.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju iniciatorei Nijolei Bagdžiūnienei ir rengėjoms M. Kasperavičienei ir A. Rzevuckienei už surengtą man 65 m. amžiaus pagerbimą. Taip pat dėkoju ir visiems dalyviams bei kuo nors prisidėjusiems: O.V. Barauskams, N.B. Bagdžiūnams, V. P. Dikaičiams, M.M. Grinkams, J. Jūkonienei, M. B. Kasperavičiams, O.A. Mylėms, I. Petrauskui, A. P. Rzevuckams, P. Tekutienei ir O.K. Vadišiams.

Širdingai ačiū.

Antanina Petraitytė

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS TRADICINĖ

gegužinė!

LIEPOS 25 d., sekmadienį F. Skruibio vasarvietėje, Pointe Fortune, P.Q.

– • –

Šiais metais gegužinė bus su pamaldomis, kurioms atvyks Aušros Vartų parapijos klebonas kun. Jonas Kubilius 1 val. p.p.

– • –

Veiks muzika, baras ir įvairūs žaidimai ir kt.

KVIEČIAMI VISI MONTREALIO LIETUVIAI IR SVEČIAI GEGUŽINĖJE DALYVAUTI.

L.K. Mindaugo Šaulių kuopos Valdyba

PADĖKA

Esu giliai dėkinga už suruoštą man pagerbimą mano 70 metų amžiaus proga. Ypatingas ačiū priklauso šio pobūvio organizatoriams: P. Petrauskui, A.P. Rzevuckams, M.B. Kasperavičiams, A. Petraitytei ir N. Bagdžiūnienei. Dėkoju klebonui kun. J. Kubiliui už dalyvavimą, palaiminimą vaišių stalo ir pasakytą gražią kalbą. Taip pat ačiū visiems atėjusiems mane pagerbti: Š.J. Babrauskams ir jų viešnei iš Amerikos p. Akstinas, B. Bagdžiūnui, G.L. Balaišiams, P. Gabriui, M.M. Grinkams, A. Kalvaičiui, O. A. Mylėms, J. Strėlienei, A. Urbanavičienei, O. K. Vadišiams, R.Z. Valinskams, R.A. Žiūkams.

Visada pasilieku Jums dėpalaiminimą vaišių stalo ir kinga.

Julija Jukonienė

LITAS

Biletai į Olympines Rungtynes

Litas dar turi atlikusių biletų nuo jaunųjų narių ekskursijos į pusfinalines futbolo /soccer/ rungtynes liepos mėn. 27 d., antradienį nuo 5-7 val. vakaro Olympiniame stadione. Taip pat dar yra nedidelis skaičius biletų į finalines futbolo/soccer/ rungtynes liepos mėn. 31 d. šeštadienį, nuo 9 iki 11 val. vakaro irgi Olympiniame stadione.

Bileto kaina $8.00 kaip į vienas, taip ir į kitas rungtynes. Biletai parduodami ablejuose Lito skyriuose.

Jaunųjų narių ekskursijos dalyviai ir biletus užsisakusieji jų šeimos nariai prašomi biletus atsiimti Lite darbo valandomis.

Artėja prie 7 milijonų.

Birželio mėnesį Litas užbaigė su $6,792,37.72 balansu/ pernai $6,006,250.09/, taigi nuo pradžios metų padidėjo $ 581,308.05 ir sparčiai artėja prie numatytų pasiekti $7 mil dolerių.

Birželio pabaigoje už taupomąsias sąskaitas narams buvo priraašytos palūkanos $128,762,000 sumoje/ pernai $110,273.48/. Narių 1710 /1660/, skolininkų 460/405/, einamųjų / čekių/ sąskaitų 680 /639/.

Litas šiuo metu ima nuo vieno iki dviejų procentų žemesnes palūkanas už paskolas, kaip bankai ir "trust" kompanijos ir bent šiais metais nenumato jų didinti.

Pr.P.

Foto: T. Laurinaitis.

Balsavimai paskutiniame "Lito" susirinkime. Iš kairės: R. Verbyla, B. Staškevičius, V. Piečaitis, J. Piečaitis ir balsų rinkėjas A. Jonelis.

Dr. J Mališka
Dantų gydytojas
– • –
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja
– • –
5330 L'Assomption Blvd.
Montreal.
Tel. 255-3535

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
– • –
1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PHARMACIE Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
7626 CENTRALE LASALLE 366-9742
ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO
VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
606 Cathcart (prie Phillips Squore), Suite 405.
Montreal, P.Q. – Tel: 871-9644, namų 678-3660.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

Greitas ir tikslus patarnavimas!
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Royal Trust
Atstovas J. Skučas,
6966 Terasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.
PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME – PARDAVIME
(Specialybė – sklypai ir žemė)

TRUST GÉNÉRAL DU CANADA
3270 Boul. Langelier, Montreal, P.Q. H1N 3A7
PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTĄ PADĖS JUMS
V. PĖTERAITIS
254-4566 / Namų – 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI – APARTMENTAI – ŽEMĖ – PASKOLOS
D.N. BALT – BALTRUKONIS
Sylka Realties Inc.
445 Jean Talon West. Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Montreal, Que.
Foto E.M.L.S. Sistema.

Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

MONTREAL WEST AUTOMOBILE
Pontiac ★ Buick ★ Astre
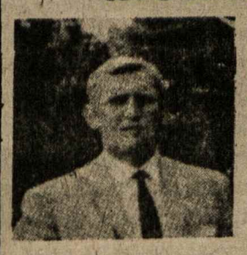
LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)
● NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
● NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
● MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
● UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!
PASIKALBĖKITE SU
Manageriu
LEO GUREKAS
mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LEFEBVRE & ROBERT INC.
AMEUBLEMENT - FURNITURE
PARDAVIMAS

ĮVAIRIŲ BALDŲ PER KRAUTUVĖS 3 AUKŠTUS

● Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamomis kainomis.
● Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.
7635 CENTRALE cor. 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamasias s-tas	6.0%	Asmenines	11.0%
Taupomasias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.75%
Termin. ind. 1 metams	9.5%	Čekių kredito	12.0%
Termin. ind. 2 metams	9.75%	Investacines nuo	11.0%
Termin. ind. 3 metams	10.0%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.